

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos perit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 filler.

Nyitlár sora 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, augusztus 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlelk: Csöndes részvét kéretik!
- A Császár-emlékművek.
- Új szent szövetség.
- Nyolc órai záróra Aradon.
- Bulgária — királyság.
- A budapesti utcáról.
- Telvaj! Telvaj!
- Pató Pálék az iskolaszéki ülésen.
- Váltóhamisító orvosszigorló.
- Rombadölt beldogságok.
- Nagy tús az Andrássy-téren.
- A kékesakállá táncmester.
- Krieghammer vadászszerelesség áldo-
zata.
- Egy család tragédiája.
- Házasság — íéhszomorra.
- A Nemzeti Színház botrányai.
- Meggyilkolt földbirtokos.
- Az éjjeli Arad.
- Az orosz rémnapok.

Csőndes részvét kéretik!

Arad, augusztus 30.

A városi bizottságok állítólag azért vannak, hogy alaposan megvitassák és megfontolják a közgyűlések elé kerülő ügyeket. Állítólag ez a hivatásuk, tényleg azonban az, hogy minden egyes kérdést, ami bekerül a közigazgatási eljárás örlő-maltrába, lassan, lassan, lassan elnyujtsanak. A fővárosi bizottság dícséretére mondván, ez az egyetlen testület, amelyben nem tartanak hosszujáratu szónoklatokat. A többi bizottságok nagyrészt arra valók, hogy a vicinális Cicerók itt köszörüljék

ki szónoki képességeiket s itt adják a nagyközönség tudtára, hogy mennyire önzetlenül és lelkesen dolgoznak ők a közérdekért.

A legkapósabb, sőt mondhatnók, a csemege-bizottság, — természetesen a színügyi. A primadonnák lábikráitól a tenorista hanganyagáig annyi itt a beszélni való, hogy az már kész gyönyörűség. Es élvezet az is, ha az ember beleülhet a bizottsági páholyba és hivatalból konstatálhatja a karhölgyekről, hogy csinosak.

Mindjárt a színügyi bizottság után az iskolaszék következik. Itt is igen kellemes tagnak lenni. Választások előtt tanítók és tanítónők jönnek az emberhez kegyeiért könyörögni. Vizsgákon biztos, hogy biztos lesz az ember. Szóval nagy a dekorum. És hol van a világon olyan hely, ahol annyit és oly szépeket lehet szavalni a gyermeki, zsenge lélekről, a jövő Magyarországaról és más efélékről, mint itt? Valóban, nagyon érdemes iskolaszéki tagnak lenni.

Ezeknek előrebocsátásával jelenthetjük, hogy az iskolaszék mai ülése, amelyen a város tanügyi budgetjét, a beiratások körüli teendőket és más fontos ügyeket kellett volna tárgyalni, részvétlenség miatt elmaradt. Az iskolaszéki tagok nem jelentek meg olyan számban, hogy határozni lehetett volna. Pedig ezek az urak valamennyien tudják, hogy mi az a *nobile officium*, amely az iskolaszéki tag cím viselésével jár. Tudják, hogy a mai

ügyek nagy része igen fontos és sürgős. De azért mégis szives távollétükkel tündettek.

Igen érthető ez a dolog, mert az iskolaszék elvégre főleg a polgárság érdekében álló dolgokat intéz. Ezek pedig nem fontosak. Méltóztassék azonban olyan közgyűléseket végignézni, melyeken két érdekes csoport összeütközése várható: olyankor mindig teltek a padsorok, izgatott a hangulat és nagy a közügyek szeretete. Mert ebben a városban csak olyan ügyek tarthatnak számot az érdeklődésre, amelyekben valakinek a kimondott magánérdekéről van szó. Mihelyt egy kis kisajátítás, valamicske anyagi előny néz a város dolgait intéző urak valamelyikére: felvonulnak hadvészülte képpel a rokonok, a jóbarátok. Az iskolaszéki ülés azonban, ahol mindössze arról van szó, hogy a közönséget a beiratások felől tájékoztassák s megállapítsák azokat a terheket, melyeket az iskolák révén jövő évben a polgárság vállaira raknak, — ez a jelentéktelen ülés elmarad. Résztevők hiányában.

Az igazat megvallva, az egész eszt nem valami nagy dolog. A világ nem omlik össze, a terheket kirójják a polgárságra későbbben s a beiratások meglesznek az iskolaszék nélkül is. De ez az elmaradt ülés olyan szimptomája az aradi közállapotoknak, amely megvilágosítja: miért húzódik Aradon minden fontos kérdés évtizedekig, miért kell decenniumok-

A gyermekek Aradja.

— Egy érdekes iskolakönyvről. —

Hogyan kell a gyerekeknek írni? Azon művészetek közül való ez, a melyek nagyon könnyűnek látszanak, és ép azért nagyon nehézek. A gyerekek nyelve: a legegyszerűbb, legáltalánosabb nyelv. Valaha mindannyian tudtunk ezen a nyelven; hiszen mindannyian voltunk gyerekek. De elfelejtettük a nyelvét. Az élet, azok a könyvek, amelyeket össze-vissza olvasunk, a nyelv, a melyet a színpadnál hallottunk, annyi zagyvaságot csempézett a beszédünkbe, oly sokféle irányban fejlesztette azt, hogy abból nehéz az ő eredeti gyereknyelvhez visszatérni. Ha megpróbáljuk: lassanként azt vesszük észre, hogy a nyelvünk a kereskedelmi irodák leveleinek stílusa, vagy középiskolai értekezés. De a gyerek azt nem érti. Ép azért igazi művészet az írásnak azok, akik a gyerekiélek hangján tudnak a betűkből szólni. Ilyen nagy művész például Molnár Ferenc az ő gyermekhistoriáiban. Nem gögicsél, nem csingilingizik, mint Pósa bácsi, hanem a gyerek világába visz.

De van ennél nagyobb művészet. A gyerek mindennapos dolgait gyereknyelvbe foglalni csak lehet. Hanem a tudást, a tudás különböző ágalt a gyerekek lelkebe kapcsolódó stíussal előadni: ez több. Történelem, földrajz természetes valami már a kis gimnázistának. De a gyerekek, a mikor annak első elemeit hallják:

roppant nehéz valami ez. Azzal előbb meg kell barátkoztatni a tudás legkisebb katonáit.

Ennek a művészetnek remeke az a néhány ív, amelyet több aradi tanító, legnagyobb részében pedig Kovács Ferenc írt egy új olvasókönyvbe, hogy az Aradot és Aradmegyét illető földrajzi fogalmakat a gyermek értelmi színvonalának szánt fejezetekbe szője. Az iskolakönyvet Barna, Hajos és Sratvizer budapesti tanítók szerkesztették. Az írásnak minden mesterembere lelki gyönyörűséggel olvashatja ezt a részt, amely a mi mindennapos fogalmainkat mondja el az iskolás gyerekeknek.

Milyen szépen van például mondva Arad eredetének története:

Menjünk Orodra. Mi hír Orodon? Mi jót hozott kegyelmed Orodról? A régi magyarok még így beszéltek. Igen, mert Aradot régen Orodnak hitták. Es pedig Orod magyar vitézről nevezték így. Orod vitéz Szent Istvánnak, a mi néhai jó királyunknak is hű embere volt.

Mindez régi dolog, de jó tudni.

Ma azonban már Arad ennek a városnak a neve.

Majd az orodi országgyűlés történetét így teszi a gyerekek előtt fölfoghatóvá:

Az ember a vallását nehezen hagyja el; nehezen cserél hitet. Kivált az öregek. Apáink hitéhez mindannyian ragaszkodunk. Es ez jól van így. A magyarok is ugy voltak: fájt nekik, nehezükre esett

az ősi vallást elhagyni. Itt ott vartig zúgolódtak is az új vallás ellen. Kopulcs vezér f-el is lázadt. Orodon és a vidékbéli szállásokon nagy pusztítást vitt végbe. Innen a Maroson át Temesnek tartott. De Szent László rajta ütött s a Temes folyónál csapatt szétverte. Zsákmányát és foglyait pedig elszedte.

Még országgyűlést is tartottak Orodon. De nem valami szép palotában, hanem a szabad ég alatt. Akkor ugy volt szokás. Az is a dolog rendjéhez tartozott, hogy az országgyűlésen fegyveresen kellett megjelenni. Akárcsak táborba szállottak volna. Orodon 1186 ban II. (vak) Béla tartott országgyűlést. Ez volt a híres „orodi gyűlés.” A világtalan királyt felesége Csodumil Ilona, a szerb fejedelem leánya, vezette a királyi sátorba. A király trónusba ült, s a gyűlés megkezdődött. Ilona királyné felpanaszolta, hogy éppen az nem lát, aki az országban leginkább kellene, hogy lásson; panaszkolta, hogy az ő ura és férje: a király vak. Es keményen vádolta, azokat, akik ura vakságának okozói voltak. A gyűlés megmozdult. Az urak összenéztek. A kardok kiropultak: — — és 68 főurat a helyszínén lekasztottak. Így büntették azokat, akik Béla megvakításában részesek valának.

Jóízű ez a rész, amely a mai Aradról beszél az iskolás gyerekeknek:

Aradi iparosok ma is járják a vidék vásárjait.

nak lefolyniok, amíg ebben a városban valamit nyélbe ütnek. Ez az elmaradt ülés azt jelenti, hogy az a sokat hangoztatott lelkesedés, melylyel az aradi törvényhatóság tagjai dicsekedni szeretnek, voltaképen igen alantas és prózai indulat. Ahol az ügyek kikerülnek a magánérdek szférájából, ott megszűnik a nagy hév és beüt a közönyösség.

A bizottságos: i-játék — és ezt mindenki tudja, — kész anakronizmus. Kivéve egy-két föltétlenül szükséges bizottságot, a többi egész nyugodtan nélkülözni lehetne, még pedig úgy, hogy ez a nélkülözés a közügyek előnyére válnék. Semmi egyéb nem tartja már a lelket ezekben az elavult, kiöregedett intézményekben, mint a személyi hiúság. Mert vajjon mi lenne, ha a csatornázási bizottság helyett egyenesen a törvényhatóságba vinnének egyes ügyeket? Lennének talán négy-öt napos közgyűlések, de viszont sokkalta gyorsabban haladna az ügymenet. Mert ma a kényelem a fő. Ha a törvényhatóság lusta valamely ügy tárgyalásába mélyebben belemenni, visszaküldi azt a szakbizottsághoz. Majd, ha az elintézés módozatait tálcán hozzák elébe, akkor intézkedik. Pedig a törvényhatósági bizottságban ott ülnek a szakemberek, akik itt is kifejtethetnék véleményüket. De hát fő a kényelem és a cím. Oly jól hangzik, ha valaki loavató bizottsági, vagy iskolaszéki tag!

Minden címnek megvan azonban az a tulajdonsága, hogy kötelezettségekkel jár. Noblesse oblige. Igaz, hogy ez az obligáció csak erkölcsi, tehát végrehajtás útján nem érvényesíthető. De gondoskodni kellene róla, hogy a bizottsági tagságokkal járó kötelezettségeknek valami szankciójuk is legyen. Ne tessék tisztségeket vállalni, ha valaki nem akar a tisztségével törődni. Ha gyakorlatba hoznák, hogy két-háromszori elmaradás a bizottsági tagságról való lemondást jelenti: bizonyára kevesebb lenne az elhalasztott ülés. Addig azonban, amíg ilyen intézkedésre kerül a sor: elégedjünk meg a részvétlenség helyett a csendes részvétellel is. Reánk fér.

§.

A Czárán-emlékművek.

(Kilátók az aradmegyei hegyesedéseken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30

A mily veszteség érte Czárán Gyula halálával a magyar turista világot, ép oly impozáns módon nyilvánul meg az elismerés a kiváló barlangkutató és természettudós nagy érdeméért, most, amidőn maradandó alkotások létrehozásával akarja megörökíteni nevét az aradi turista-egyesület és a Czárán-emlékbizottság.

A menyházi fürdőparkban nagy ünnepek keretében lehullt a lepel az ő nevét megőrző emlékműről és a Czárán villán elhelyezett tábla büszkén viseli az ő nagy nevét.

A turista egyesület most a további alkotások terére lép. Ez alkotásokban az ideális eszme a reális cőllal egyesül, amennyiben a kulturális alkotásokban fog kidomborodni.

A tavasszal hozzá fognak a megye északi részét borító Moma-Kodru hegyláncolat turista uthalózatnak kiépítéséhez, és erdei ösvények megjelöléséhez, hogy a turisztika szabadabb és biztosabb üzését ezáltal elősegítsék. És ha a Czárán-emlékmű alap nagy lendülettel megindult gyarapodása állandó lesz, az Arszura és Pinkója csucsára kilátókat fog emelni Czárán emlékezetére.

Szeptember hó 15-én Czárán-estélyt fog rendezni a turista egyesület, melyre Szilgmeth Károly máv. igazgatót nyerte meg egy előadás tartására. Ezen estély jövedelme is tetemesen fogja növelni a Czárán alapot, mivel az estély, mely az első turisztikai előadás lesz Aradon, az érdeklődésből is ítélve bizonyára nagy közönséget fog vonzani a nyári szinkörbe. Az előadás tárgya is szerencsésen van megválasztva. A Magas Tatra, hazánk legfestőbb és legjellegzetesebb hegy-koloniája, melynek másfél-száz, óriási méretű villanyképben való megismerése érdekességénél fogva, mindenkinek kellemes és élvezetes szórakozást fog nyújtani.

A Czárán-emlék alapra újabban Tomastyik János pénzügyi számvizsgálóhoz, mint a turista egyesület pénztárosához, a következő ivtartóktól folytak be adományok:

Schill József megyei főjegyző 35 korona, Váradi Török Géza földbirtokos 20 korona, Ballauer Kristóf esperes plébános 34 korona 40 fillér, Keller Izó főmérnök 20 korona, Péterffy Antal ügyvéd 5 korona, Schmidt János dr. tanár 5 korona, Kab-

debo Lajos tanár 10 korona, Kulcsár István pénzügyi számelienőr 5 korona, Maffey Géza földbirtokos 5 korona. Összesen 189 korona 40 fillér. A nemes adakozók adományaiért a turista egyesület ezton is hálás köszönetét fejezi ki.

A társadalmi u-on megindított gyűjtés eddigi eredménye 1675 korona 42 fillér.

Uj szent szövetség.

Orosz-angol-német barátkozás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 30.

Európa monarchikus államaiban megvan a hajlandóság arra, hogy segítőkészen nyujtsanak egymásnak egy olyan szövetség megalakítására, amely hivatva volna az államhatalmak egyesült erejével szembehelyezkedni azzal az arányaiban is óriási áramlattal, amely a népjogok kivívására a monarchikus állameszme ezernyi ferdeségének megjavítására, esetleg megdöntésére, végigvonul a világ összes államain.

Az államok és államfők szervezkedése és tömörülése a modern eszme-áramlatok, a szociálizmus, a forradalmi szociálizmus és népdemokrácia ellen, nem is új keletű dolog s minden alkalommal, amikor valamely ország látszólagos békéjét, poshádási processzusát megzavarja a betóduló, friss eszmék zaja és csatakiáltása: a szent szövetség gondolata újból és újból kipattan.

A pétervári „Novoje Vremja”, amelynek cikkelt tudvalevőleg az orosz kormány sugalmazza, legutóbbi számában ezeket írja:

„Fenforog a veszély, hogy azok a szociálista és anarchista zavarok, amelyek a percben Oroszország békéjét feldujják, más országokra is átharapódhatnak. Ezzel szemben konstatálni kell, hogy Vilmos császárnak és Eduárd királynak jogában áll gondoskodni arról, hogy a fennálló rendet és civilizációt a kontinensen meg ne semmisíthessék.”

Amikor Oroszország két államfőt arra a jogára figyelmeztet, hogy a világosság, népszabadság ellen teljes erővel szabad síkra szállania, egy percre sem gondolhatott másra, mint az új szent szövetség megalkotásának ajánlására.

De ma nem akadnak el a feneketlen sárban mint régen. Szegénylegénytől sem kell tartaniok. A világ megváltozott. Szegénylegény nincs. A sárt meg elkerülük. Vasutra ülnek. Az elvisz embert, portékát mindent oda, ahová kell. Aradról hat irányba fut ki a vasút. Egyik motorral jár. Ez a motoros. Ez új dolog. Nem baj. Csak vigyan járjon. A lovasut sem sokáig kocog Aradon. Jön a villamos.

Mióta a vasutak megszaporohtak, jobbak lettek a síkságon levő országutak is. A vasutak csak ugy ontják le a hegyek közül a követ a síkságra. A Körös-völgyi vasut hozza Nagyhalomgy és Csucs vidékére; az erdélyi pedig Soborsin és Paulis vidékére. És töltik, javítják az országutakat.

A sok vasut és jó szekér-utak miatt lejártak az országos vásárok. Kire a mi e szüksége van, bármikor megveheti; akár Aradon, akár a vidéken. Nem kell a vásárt várni. Azt sem, hogy jó idő legyen. Teszem azt, ha a Kútni leánynak rojtos vagy pipi kendő kell, a motoroson beszalad Aradra. Jöttében hoz egy kosár tojást, gyümölcsöt vagy egy mozgóketrec csirkét. Ezt, azt: ahogy jön. Viszont az aradi kályhas is Dundra utazik, ha ilyen olyan keverésű agyagra van szüksége.

Nagyrészt a vasutaknak köszönhetjük, hogy Aradon az ipar oly szépen virágzik. A vidéki ipartelepek sem állhatnának fenn vasut nélkül. A Maros szabályozásán is erősen dolgoznak. Ha bevég-

zik, olcsóbb lesz a szállítás. Akkor Aradról egyenesen a tengerig lehet menni hajóval. Még nagyobb lesz Aradnak a forgalma. A Temesvár-felé vezető fahidnak is meg vannak számlálva napjai. Két vas hid l. sz helyette. Egyik a várnak tart. A másikat az Ovártérről Zsigmondháza és Uj-Arad irányában építik. Az egyiknek építését már megkezdették.

Aradmegye földrajzát ugy mondja el, hogy a gyerekeket fölülteni egy képzeletbeli motoros ra és ugy viszi helységről helysége:

Feri, gyere, vessünk egy varga betűt. Forduljunk egyet a Hegyalján. Uljünk motorosra. Lega'abb nagybátyádat is meglátogatjuk Pankotán. Aradmegye térképét vedd magadhoz. Irón is legyen.

Lesz, édes Apám, lesz. De milyen az a vargabettű?

Ilyen ni: ☺ Azért mondtam, mert ma éppen ilyenforma utat teszünk meg. Ha az Isten megsegít. Délután 2 órakor indultak.

Isten veled, Arad! No, no, Feri. Ne bucsuzódj olyan nagyon. 8 órakor itthon leszünk.

Feri a kocsai ablakában állt. Gyönyörködött a mezőben. A dohány, buza, búkköny, kukorica, zab, rozs, repce, árpa, répa, cukorrépa, here, csalamádé stb. mind, mind szép volt. Neki járt az idő. Feri ezeket már mind ismerte.

Elé a térképet! Mondta édes apja. Lássuk, ki

tudod-e nézni, hogy Aradtól Szat. Anna felé hol állunk meg először?

Otvenesen. Felelte Feri.

Es így tovább, — az egész vármegyébe. Világosról, a történelmi helyről egy hosszabb fejezet, amely a fegyverletételről így szól:

Nekünk azonban, magyaroknak, 1848 óta szomorú emlékü hely Világos. Itt történt a fegyverletétel 1849 augusztus 18-án; a 48 iki honvéd sereg rakta itt le a fegyvert. Onként tette le a honvéd a fegyvert. A honvéd sokszor elvette az ellenség fegyverét, de az ővét soha és senki. De akkor annyian voltak a mi dicső honvédjeink ellen, hogy száz diadal után meg sem küzdhetett tovább.

Azért — fiuk és leányok! Világos mezején, ezen a szép síkon bátran és büszkén járjatok. Büszkén, mert ott dicső csaták után tette le seregünk 49 ben a fegyvert — — —

Es mégis: keserű emlék nekünk Világos. Csak felsír a régi nóta:

Még Aradnál vigyan szólott a banda,
Világosnál gyászba borult a haza.
Sirtam én is, sirt az Isten maga is:
Hogy nem marad a földön egy magyar is.

Aradmegye északi részének földrajzát a gainal leányvásár történetének himes köntösében teszi vonzóvá a gyerekek előtt. A gyerek szinte idővidulva hallja:

Az csak természetes, hogy Oroszország akarja az új szent szövetséget, Oroszország óhajtja a reakció tömörülését, de hogy ezt a szándékot két alkotmányos uralkodó is támogatja: eiszmorító, elrettentő képe az európai viszonyoknak.

Vilmos császárnak, a nagy „keresztény uralkodóknak”, a ki a kereszt jelében küldte ördökölni seregeit, megvan a hajlandóság arra, hogy segítő kezét nyújtson a sötétség lovagjainak, a népszabadság gyilkosainak és beálljon a reakció hadseregébe. Az ő országában elég hatalmas az az ország, a melytől retteg és félt Oroszország. Angliának nincs egyelőre mitől tartani. Mit akar hát Eduárd?

Oroszország akarja a szent szövetséget. Elvégre tőle nem is lehet nagyon rossz néven venni. C'est la guerre. Ez a háború és Oroszország részéről ez a védelem. De nagyon korai világgá kürtölni sötét szándékukat azoknak, a kik a harcot ott veszik fel, a hol soká kell békének lenni, a míg a harc megindulhat.

Lehet, hogy a szent szövetség megint csak terv marad és annyiban marad, hogy Oroszország akarja. De kár az ördögöt a falra festeni.

Nyolc órai záróra Aradon.

(Az aradi fűszerkereskedők egyesége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 30

Az aradi üzleti életben nagy jelentőségű, dicséretes elhatározásra jutottak, az *Aradi Kereskedők Köre* kezdeményezésére, az aradi fűszerkereskedők. Másutt zajos tüntetések, harcok árán sikerült ezt megvalósítani s itt egy szerű felhívásra, csöndben jött létre. Az aradi fűszerkereskedők elhatározták, hogy *üzleteiket szeptember 15-étől kezdve esti 8 órákor zárják*. Ezzel az elhatározással a kereskedők nemcsak alkalmazottainak, hanem maguknak is megszerzik a fáradságos munka után annyira szükséges pihenőt és kétségtelen, hogy a közönség is hamar meg fogja szokni, hogy amint egyéb árukra nézve tesz, bevásárlásait nyolc óráig elintézi.

Az *Aradi Kereskedők Köre* választmányának múlt csütörtöki ülésén elhatározták, hogy a fűszerkereskedők esti nyolc órai zárórája iránt

Lányvásár. Még az is van?

Van bizony! Csak hogy ott éppenséggel nem árulnak lányokat s mégis azt mondják: lányvásár; menjünk a lányvásárra.

Ilyet csak nálunk, Aradmegyében lehet látni. De nem Aradon, Pankotán vagy hol, hanem a Gainán. No mert, hogy ott tartják a lányvásárt. Es pedig fenn, a Gaina tetején; az Isten szabad ege alatt.

Nagy dolog a lányvásár! A Gaina vidékén az oláhság ünnep számba veszi. A pap nem hirdeti, nem predikál róla s mégis megülük. De még hogy! Szépen, ünneplőbe öltöznek. Nem pesti módian, hanem a maguk módja szerint; a maguk falusi szokása szerint. Ugy, egyszerűen, szegényesen. Kinek ami kerül s ahogy telik.

Ezek az apró szemelvények is megvilágítják az aradi tanítók művészet irányát: áttetsző nyelven, a gyerekek előtt ismerős fogalmak keretében, szinte a mesék formájában csempészni a gyerek agyába, s mit más — sokszor felsőbb helyről is ajánlott — könyvek a nürnbergi tölcseren keresztül akarnak oda tölteni. Szép, életrevaló munka ez. S a hol ez termett, ott bizonyára talaja van egyéb ilyen munkáknak. A tankönyvbotrányok után elkelnének az ilyen, csilja-tudott iskolakönyvek.

ismételten mozgalmat indítanak. Az érdekeltek hozzájárulásának megszerzésére a választmány *Tedeschi* Viktor elnökségével négy tagú bizottságot küldött ki, amelynek tagja a főnökök részéről *Erős* Pál és *Daimel* Lajos, az alkalmazottak részéről *Doller* Simon és *Wallinger* József voltak. A bizottságnak sikerült az összes érdekeltek aláírását megnyerni, s tegnap a záróra ügye befejezetté vált.

A záróóra nézve közt egyezmény szövege a következő:

Alulírott aradi fűszer- és gyarmatáru kereskedők a mai napon kötelező erővel a következő megegyezést kötöttük:

1. 1906. szeptember 15-étől kezdve, egyelőre egy évi próbaidőre, üzleteinket valamennyien esti nyolc órákor zárjuk.

2. Kivételt képeznek a karácsonyi és az újévi ünnepeket megelőző hét nap, a mikor az üzletek a megüvekedett forgalomhoz képest tovább is nyitva tarthatók.

3. A próbaév letelte előtt egy hónappal újabb aláírási ív bocsátandó ki, a záróra további egyöntetű megállapítására.

Ezen egyezmény lelkismeretes betartására az aláírók becsületszavukkal kötelezik magukat.

Aláírva: Baumann Benedek, Baumann Ignác, Baumann Rudolf, Belgráder K. és társa, Daimel Lajos, Dürr Gusztáv, Dürr Kocsárd, Duzsek Ferenc, Donáth Simon, Eles Armin, Eles Armin fiókja, Ehrenfeld Ignác, Ederer Károly, Engel Gyula, Fejér Gyula, Färber Lajos és társai, Guttman Samu, Harman Samu, Hubert J. és társa, Hoffmann József, Kiszner Dezső, Karátsónyi Antal, Kohn Lidor, Lázár Gyula, Lőcs E. és társa, Nagy Farkas, Papiltzky Antal, Pollák József, Prolich István, Preisach Vilmos, Ries J. és társa, Riesz Mátyás, Rothstein Mór, Schwarz János, Szauer Adolf.

Az egyezményt aláírt fűszerkereskedők ma este az Aradi Kereskedők Körében értekezletet tartottak, a melyen a záróra életbeléptetése körül való intézkedéseket beszélték meg. Az értekezlet elnöke, *Adler* Andor indítványára *Tedeschi* Viktort választották meg.

Az értekezlet elhatározta, hogy az egyezményt a hírlapokban közzéteszi, s a kirakatokban ily felírásu táblákat helyez el:

Szeptember 15-étől fogva az üzlet esti nyolc órától zárva!

Kiküldtek egy ellenőrző bizottságot, a melynek egyben az is a feladata, hogy az esetleg újabban keletkező üzletek tulajdonosait az egyezménybe bevonja. A bizottság tagjai *Tedeschi* Viktor elnöklésével: *Adler* Andor, *Erős* Pál, *Daimel* Lajos, *Fejér* Gyula.

Fontos határozata az értekezletnek, a mely *állást foglaltak a záróra törvényes rendezése mellett*. Kimondták, hogy az aradi kereskedelmi testületet és az *Aradi Kereskedők Körét* megkeresik, hogy ez iránt az összes aradi kereskedők bevonásával mozgalmat indítsanak.

Az értekezlet végén *Faragó* Rezső, az Aradi Kereskedők Köre titkára az alkalmazottak nevében megköszönte a főnököknek ezen önként jövő, dicséretes elhatározását. Még van győződve, hogy a főnökök nemcsak hogy kérésüket nem vallják ezen elhatározásnak, de alkalmazottaik fokozott szorgalommal és hűséggel fogják viszonozni.

Az egyezményben, a mely bizonyára a közönség között is helyeslésre és kellő méltatásra fog találni, legfőbb érdeme van *Tedeschi* Viktornak, a ki fáradhatatlan munkával dolgozott az aradi kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak ezen régi óhajának megvalósítása érdekében.

Bulgária — királyság.

(Egy ország karrierje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 30

Diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy bolgár Ferdinándból király lesz. A kis fejedelemség, amely most nagyban szítja a tüzet a Balkánon, ha már Macedóniát nem is csatolhatja Nagy Bulgáriához, legalább királyság akar lenni.

Huszonkilenc esztendővel ezelőtt több százados rabság után fejedelemség tudott lenni, miért ne avanzsálhatna most is? Battenberg Sándor volt az első bolgár fejedlem, Kóburg-Kohary Ferdinánd lesz az első bolgár király.

A szilvnicei győző volt az, aki Bulgáriából Bulgáriát csinált és ő neki kellett elhagynia Szófiát azért, mert Bulgáriából Bulgáriát csinált II. Sándor, a szabadító cár, akinek Szófiában szobra áll, csak a török iga alól szabadította föl a dunai fejedelemséget, de az orosz iga alól nem engedte, hogy meneküljön. Orosz tiszteket helyezett el a bolgár hadseregben, két orosz tábornokot, Szokolovot és Kauibars bárót (Odessa mostani vérszopó kormányzóját) pedig bolgár miniszterekké tette meg.

Battenberg Sándor ki akarta tenni az orosz szűrt Szófiából. Szegény, akkor már el volt árulva. Az 1886-iki esztendő egyik bájos augusztusi éjszakáján (éppen husz év volt) Gruev és Benderev kapitányok berontottak a fejedlem hálószobájába, revolvert szegeztek a mellének és aztán szép csendesen Oroszországba hurcolták, ahonnan csak a cár engedelmével térhetett Németországba.

De népe visszavágyta a szilvnicei győzőt és Sándor visszatért Bulgáriába. Budapesten át utazott oda. A keleti pályaudvaron a jogászsegreg babérkoszorút nyújtott át a szép, szenvedő arcu fejedlemnek. Tehát Sándor újra visszatért Bulgáriába — két hónapra. Tovább nem tartott a dicsőség. Helyzete lehetetlenné vált és leköszönt a trónról.

A nyugalmazott fejedlem (később 50.000 frank évi nyugdíjat szavazott meg számára a szobranje) a minden nyugdíjasok hazájába, Grácba vonult. Felcsapott osztrák-magyar katonának, gráci hadtestparancsnok lett és ő, a volt fejedlem, nagy hádgyakorlatokon most egy idegen uralkodó — ami lovagias királyunk — előtt hajtotta meg kardját. A bolgár trónról végleg lemondott. Elvett egy szép porsonyi színesnőt, Lolsinger Lujzát és kedvéért lemondott a Battenberg hercegi rangról is. Hartenau Sándor gróf lett belőle, *FZM. Graf Hartenau* és mint ilyen halt meg tizenhárom évvel ezelőtt családja körében. A hős katonát ebéd közben érte a hirtelen halál. Vérelmeszesedésben szenvedett és ő, aki a szilvnicei győzőporban sértetlen maradt, az asztalnál bukott el a második és harmadik fogás közt.

Akkor Bulgária trónján már Kóburg Ferdinánd ült, a volt magyar királyi honvédbuszárhadnagy, akit Sztambulov (később gyilkos kezű ölték meg) választott fejedlemmé a cár jelöltje Karagyorgyevics Péter herceg, a mostani szerb király ellen.

A hosszú orru Ferdinánd akkoriban még sokat küzdött az európai udvarokkal, akik őt a cár pressziójára nem akarták fejedlemnek elismerni. De azért otthon rendet teremtett és feleséget is kapott Róbert pármal herceg lányát, Mária Lujza hercegnőt, akit Fiumén és Szegeden át vitt Szófiába. Az új házasság nem volt boldog. Mária Lujza buzgó katolikus volt, (a pápa keresztlánya) és nem tudta megbocsátani, hogy Ferdinánd első született fiát Boris

tirnoval herceget (már pólyás baba korában bolgár ezredtulajdonost) két éves korában orthodox hitre kereszteltette. Ettől fogva Mária Lujza haláláig, ami öt évvel ezelőtt következett be, nem tért vissza Bulgáriába. A kis Borist egy pápa nevelte és az szokta a bolgár trón jövődó urát, nyáron Tatrufüredre kísérni.

Ferdinánd ugyanis nagy barátja a magyaroknak. Fiát a Tátrába küldi, ő maga pedig évente legalább is két hetet tölt Gömörmegyében, sőt mint értesülünk, legutóbb az Andrásy-uton házat is vett.

Ime, egy idegen fejedlem, aki pesti háziúr. Es még mi csufoljuk a hosszú orráért, amely egyébként igen szellemes arcból nyúlik ki és csufoljuk azért, hogy király akar lenni. Nem, hogy örülnénk, hogy végre egy királynak lesz háza az Andrásy-uton és így lesz majd Budapesten is királyi udvartartás. Persze egyelőre csak bolgár királyi.

A budapesti utcáról.

(A mérnök zálogcédulája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30

A budapesti főkapitány most sorra bocsát ki rendeleteket, amik Budapest bünsz életét szabályozzák és a közbiztonság s az erkölcs védelmében a szembevethető tulajdonságoknak igyekeznek gátat vetni. Vannak azonban a magyar fővárosnak olyan speciális bünsz viszonyai, amelyek eddig csak nagyon felületes rendszabályozás által, csekély megszorításokkal még mindig a legszemérmertlenebbül dúlnak és rontják, aláássák Budapestnek e tekintetben amugy is kétes értékű jóhírnevét. Egy ilyenre jellemző eset történt tegnap Budapesten.

Hans Starker dr. bécsi lakos, egy előkelő osztrák ügyvéd irodájának a vezetője, aki a Wolzeile 16. száma alatt lakik az osztrák fővárosban, néhány napra életében először feljött Budapestre, hogy egy végrehajtást fogantosszon. Tegnap délelőtt gyenutlanul sétált az Erzsébet-köruton, mikor közvetlenül mögötte szánalmasan siránkozó, könnyörgő szavakat hallott, amiket egy jól öltözött ember intézett egy tehetős vagyoni viszonyokra valló, aranyláncos, gyűrűs elegáns külsejű urhoz. A siránkozásra figyelmessé lett Starker dr. hallotta, hogy a könnyörgő kölcsönt kér a másiktól, amit ez megtagadott. A siránkozó erre Starker dr. felé fordult, bemutatkozott, valami érthetetlen nevet mondott és mérnöknek adta ki magát.

— Kellometlen helyzetben vagyok — mondta az állítólagos mérnök, — a feleségem nagybeteg és kenyérré sincs pénzem. Egy hónappal ezelőtt ennek az urnak az üzletében — rámutatott az aranyláncosra — ötszáz koronás ékszer vásároltam, amit a múlt héten zálogba tettem, százhusz koronát kaptam rá. Most kölcsönt kérek az ékszeresztől, de nem akar adni. Talán volna szives ön megvenni ezt a zálogcédulát, odaadom veszteségre, százhusz koronáért.

S ezzel előhuzott a zsebéből egy zálogjegyet, aminek láttára az ékszerész, aki már távozásban volt, feléje fordult:

— Mért nem mondta mindjárt, hogy magánál van a zálogcédula? Adtam volna érte száznegyven koronát is.

A mérnök dr. Starkerre mutatott.

— Ennek az urnak már odaigértem százhuszért. Ön megveheti tőle száznegyvenért. Kereszen ő is vagy husz koronát.

Bementek mind a hárman az Erzsébet körut 89. számú ház kapuja alá, hogy megkössék az üzletet. A manipulációra azonban figyelmessé lett Schuller József, kiadóhivatall tiszt

viselő, aki az állítólagos mérnökben egy hír hedt szélhámosra ismert. Schuller utánuk ment a kapu alá és figyelmeztette az idegent, hogy be akarják csapni. A szélhámos meg a másik erre tiltakozni kezdtek, majd leüléssel fenyegették Schullert, aki rendőrt hívott és bekísértette az állítólagos mérnököt a VII. ker. kapitányságra. Az aranyláncos állítólagos ékszerész, aki szintén közismert szélhámos, a csődületben megszökött.

A kapitányságon kitűnt, hogy a zálogcédula hamis volt, a mérnök ur pedig Szamek nevű hírhedt szélhámos, aki zálogjegyekkel való tilos manipulációk miatt is már többször volt büntetve. Dr. Starker kijelentette, hogy ezt az esetet közölni fogja az összes bécsi lapokban és egyuttal óva inti majd honfitársait attól, hogy Budapestre tegyék lábukat. A szélhámos Szamek Mór 35 éves munkátalan embert a VII. kerület kapitányság zálogjegyzékeskedés miatt 100 korona pénzbírságra és csavargás miatt nyolc napi elzárásra ítélte.

SPORT.

+ Malone Vince, az ismert vívómester szeptember hó 1-én újra megkezdte működését Aradon. Malone Aradról történt eltávozása óta Nagyváradon, Kassán, Sepsiszentgyörgyön és Kovásznán tartott fenn vívókurzusokat, mindennütt a legszebb sikerrel. Most pedig visszatért Aradra s itt marad az egész télen át. A vívósport barátait ez uton értesíti, hogy vívóterme továbbra is a Minorita-palotában levő helyiség marad, ahol ugy csoportok, mint egyesek jelentkezését elfogadja délelőtt 8 től 12-ig és délután 2 től 9 ig.

Tolvaj! Tolvaj!

(A megcsalt férj beszámolója.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 30

Komikusan szomorú az az eset, melyet budapesti tudósítónk egy érdekes utcai botrány kapcsán közöl velünk s amely így hangzik:

A Rottenbiller-utca egyik mellékutcájából fődetlen fővel futott ki tegnap este egy jól öltözött fiatal ember, akit lélekszakadva és egyre káromkodva üldözött egy kissé köpcös, idősebbnek látszó ur. A járőrelők összecsozdultak, meglepően nézték a szokatlan jelenetet és kíváncsian kérdezték egymástól, hogy mi történt? Válaszolni azonban egyikük sem tudott. Az üldözött férfi egyre jobban elmaradt a fiatal ember mögött. Ekkor hirtelen megállt és torkaszakadtából kiabálni kezdett:

— Fogják meg! Tolvaj! Tolvaj!

Ekkor utána vetették magukat a járőrelők és hosszas üldözés után sikerült is megfogniok a fiatalembert, aki védekezett és ökleivel dühösen csapkodott maga körül. A hátul kullogó férfi pedig egyre kiabált:

— Tolvaj! Tolvaj!

Az elfogott üldözött kétségbeesetten védekezett és tiltakozott az ellen, hogy ő tolvaj, ezzel azonban csak föllingerelte a tömeget, amely *üllegelni kezdte*. Mire odaérkezett az üldözött, alaposan helyben is hagyták már szegényt. A köpcös uriember ekkor magyarázni kezdte az utca népének:

— A családi becsületemet lopta el! A boldogságomat! A nyugalmamat!

Az emberek érdeklődve fogták körül, de egy óvatlan pillanatban az üldözött ifju kerekelt oldalra. Megtépelt ruhával, kissé dagadt arccal és fájó tagokkal — de elmenekült. Kereszték, kutatták, mikor észrevették az eltűnést de nem akadtak már rá.

A köpcös uriember pedig, akit mindenfelől faggattak, a következőket mondotta el ihogve, nagy izgatottan:

— Ez a fiatalember Kovács Lajos, hivatalnok, az én lakóm. En Farkas Gyula ügynök vagyok. Hej, valaha jó módban éltem, most azonban albérlőt kell tartanom. Már régóta gyanakodtam erre az emberre, hogy ezzel megcsal a feleségem. Ma este elmentem hazulról és azt mondtam, hogy dolgom van. De hamar visszajöttem és ott értem őket az én szobámban. Jaj istenem, nem is lehet elmondani! A feleségemet megragadtam, mikor azonban észrevettem, hogy Kovács kiugrik az ajtón, eleresztettem az asszonyt és ő utána futottam. De neki jobbak a lábai. Nem tudtam utólrni. Tolvajt kiáltottam. Hát mondják, kérem, nem tolvaj ez az ember!

Es reszketve, sírva fordult fölré. Hangos zokogással ment el — vissza arra, amerről jött.

Pató Pálék az iskolaszéki ülésen.

Négy nap nem a világ!

Késések az éji homályban.

Arad, augusztus 30

Pató Pál ur, akinek ősi feingíáját annyira marta a rozsdá, hogy odahaza már husvágó késnek sem használhatják, leül a Hungáriába, a Központiba, a Városiba, Milleniumba vagy Matzky tudja hová, rágyujt egy Uppmára, vagy egy portorikóra, esetleg egy hölgyre, vagy egy szultánra, azután szívja vagy fujja a füstöt, leveri a hamut és vár, vár: azt várja, hogy égbe vigyék az angyalok.

— Pató Pál ur kérem, meg követjük szépen, ülést tart az iskolaszék, jöjjön kend is kérem...

— Ej, ráérünk arra még. Kellner bringensz a svarcon.

— Pató Pál ur kérem, meg követjük szépen, fontos tárgyak vannak, mozogjon már kérem...

— De Pató Pál ur kérem, megnyitják az iskolákat s nincsen költség kérem...

— Pató Pál ur kérem, tanító sincs kérem. Jöj-jön kérem és válasszon. Hogy ön nem törődik sem az énekel, sem a tornával, azt értjük. Tornászának a görög Olympiádon és énekeljenek Hódmezővásárhelyen. Hogy a ségal gazdasági iskola felállítása bilktri önnek és a jövő évi költségelirányzat hamu, annak szintén van teteje. Elvégre egyrészt Magyarország ipari és kereskedelmi állam, másrészt költség csupán a militarizmus fentartására kell. Ezek neveltséges, sőt szánalmas ügyek önt tehát mind nem érdeklik. De a választás... Pató Pál ur kérem, megkövetjük szépen, de az hihetetlen, hogy önből kihalt már az ősi virtus. Pató Pál ur kérem, tekintsen vissza őt, vagy hat évszázadra és ha vannak önnek gondolatai is, hát kalandozzon el a Duna jegére, ahol akkoriban, minusz nyolc fokban választottak. A régi virtus már annyira kihalt önben, Pató Pál ur, hogy plusz huszonnyolc fokban se tudna választani? Nem hisszük, Pató ur! A közelmúlt tapasztalatai megcafolják ezt. Ön és kedves névrokonai választani még tudnak: annyira nem halt még ki önök-ből az ősi vér. Hála önnek és névrokonainak, Pató ur: választással kelünk fel és választással fekszünk le. Egyébre nem is érünk rá. Fel tehát, Pató ur, fel a választásra...

— *Institúris* Kálmánra bizony isten senki sem foghatja rá, hogy patópáloskodik. És ma voltak még többen is, akiket nem érhet ez a vád. A városbaza emeleti kis tanácsterme előtt tanítók állnak ketten-hárman. Blindre bizonyos, hogy tanítók. Sápadt az arcuk, nem olyan, mint *Posgay* Lajosé, reszketve járnak, nem ruganyosan, mint *Kovács* Vince. Ők

azok, akik a tanyai iskolánál megüresedett állásra pályáztak. És most várják az eredményt. Melyiküknek lesz ma boldog éjszakája? Melyik mondhatja el, hogy: biztosan tudtam Kik lesznek azok, akik csatlódva hagyják el a folyosót, hogy újabb kérvényeket szerkesszenek meg? Te sék belenézni az iskolaszéki tagok veséjébe. Nem kell más hozzá, csak Röntgen sugár.

Azért barátságos mosolylyal tekintenek egymásra. Miközben az idegek a legdühösebb egoista érzelmekkel telítvén, majdnem szélfeszítik a csontokat, a szem és az ajak némi altruizmusról is beszél, ilyenképen:

— Ha megbukom, inkább téged választanék meg, mint a t a vörös majmot — mondja egyik fekete hajú.

— Ha megbukom, inkább te, mint az a fekete néger — mondja viszont a „vörös majom.”

De hát emberek vagyunk valamennyien. Sőt mi több: ilyenkor kancibálók. Megeszszük egymást, hogy jóllakjunk. E sorok írója, ha szintén a pályázók között lett volna, már régen egy magában volna, mert szőröstül és keménykalapostul megette volna pályázó társait.

S miközben lázasan dobog a szív és hevesen lüktetnek az erek, benn a kis tanácsteremben olyan egykedvűen ülnek az urak. A patkóalakú asztal már félig telve van, de még sokan hiányzanak. A nyugalom és az egykedvűség az isteni. Mintha nem is emberek ekzisztenciájáról volna szó. Szinte csodálatos, mennyire türtöztetik magukat a folyosón drukkolók. És, hogy nem rohannak ökölbe szorított kézzel a terembe:

— Válasszatok már. Válasszatok engem, vagy azt, vagy am azt, de válasszatok, mert azt nem álljuk ki tovább.

De ők nem tesznek ilyet. Lázasan drukkolnak a folyosón, de csöndesen és megadással. Igen, ilyenek a magyar néptanítók. Biznak és túrnak, minden reményüket a jó istenbe fektetvén.

Félőt is elmúlt már. Még az első pontot sem intézték el.

— Pató Pál ur kérem, megkövetjük szépen, jöjjön föl már kérem.

Háromnegyed öt óra. Institória Kálmán megszólal.

— Az ülést határozatképtelenség miatt hétfő délutánra halasztjuk.

És megindul lefelé a léposón a szomorú menet. Újabb négy nap a reménységre. Szinte megcsömörlik tőle az ember. Nincs se új tanító, se új költségvetés és szeptember elsején már megnyílnak az iskolák. Mít csináljon ilyenkor a karcolatíró? Az ő ajkáról is letűnik a mosoly.

— Pató Pál ur kérem, maradhat már kérem és ne jöjjön fel hétfőn sem, azután sem, mert ön magyar nemes, illetve iskolaszéki tag. Ki törődik az iskolával? Hiszen az csak izgatókat nevel.

Egy család tragédiája.

(Hemerkülés a halálba.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 30.

Az élet legsötétebb tragédiái közül való az, melyet most jelentenek Bécsből, egy szerencsétlen család végső tagjának szomorú sorsáról:

Ma délután Bécs egyik elővárosában, Döblingben Weiss Emil 24 éves elektro-technikus megmérgezte magát. A flatalembert holtan találták meg lakótársai.

A szerencsétlen fiatalember öngyilkosságának előzményei — mint tudósítónk értesült — következők:

A fiatalember egy dúsgazdag cseh papirgyárosnak volt a fia. Amikor apja néhány évvel ezelőtt elhalálozott, nem kevesebb, mint másfél millió korona vagyont hagyott hátra.

Anyja a nagy vagyonnal nem elégedett meg, spekulációkba keveredett. A nagy vagyont építkezési műveletekre fordította. Spekulációja azonban balul ütött ki és vagyont teljesen elvesztette.

A szerencsétlenséget újabb szerencsétlenség követte, mert egyik fia, aki 17 éves diák volt, *agyonlőtte magát*. Egyetlen leánya pedig súlyos beteg lett. Leánya azonban betegségéből felépült s Emil fiával együtt egy hónapos szobában húzódott meg. Az elmúlt husvétünnepén már annyi pénze sem volt, hogy a kis szoba bérét ki tudta volna fizetni s ebbeli elkeseredésében elhatározta, hogy gyermekeivel együtt öngyilkos lesz. Az elmúlt vasárnapon tényleg egy II. kerületi fogadóban mérgezés következtében *halva találták az asszonyt leányával*, aki menyasszony volt.

A fiu, akinek nem volt bátorsága övével együtt a halálba menni, azóta elkeseredetten járt állás nélkül Bécs utcáin. Többször hangoztatta öngyilkossági szándékát, míg végre ma délután sötét tervét végre is hajtotta.

Nagy tűz az Andrássy-téren. Százezer korona kár.

(Leégett raktár.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

Ma délután háromnegyed kettőkor a Három Király-szálloda fölött magasan gomolygó füstoszlop tünt föl az Andrássy-téren járókelők előtt. Ezzel egyidőben megkondukt a városháza harangja, majd kevéssel erre rohanó tűzoltókocsik dübörgése jelezte a tüzet. A mindsűrűbb füstoszlop sárgás színe égő szalmára engedett következtetni. A tüzet tényleg szalma táplálta és pedig Gebhart J. és fia utódai cégnek a jelzett szálló udvara hátsó részén levő raktárhelyiségében. A nagy tüzvészről, amely egész épületesoportot fenyegetett pusztulással, az alábbi tudósításunk számol be:

Ma délután valamivel fél kettő után eddig ismeretlen okból kigyulladt a Gebhart J. és fia utódai cégnek a Három Király-szálló udvarában levő raktárhelyisége. A tüzet a raktár munkásai vették észre, a kik éppen akkor kezdték meg délutáni munkájukat. A padlásról lehallatszó recsegő hangok tették első sorban figyelmessé őket. Nyomban azután sűrű füsttömeg gomolygott elő, a tetőzet réssein, amely körülmény kétségtelenné tette a tűz kitörését. Éppen értesíteni akarták a városházi tűzörséget, de a féltrevert harang hangja ezt már fölöslegessé tette.

Háromnegyed kettőre járt az idő, amikor a tűzoltók *Sztankovits* Milos parancsnok vezetésével megérkeztek. A kivonult rendőrség élén pedig *Zubór* Andor fogalmazó és *Moldován* Ödön rendőrhadnagy jelentek meg a helyszínen. Akkor már az egész raktárhelyiség lángokban állott. A tüzet nagy mértékben szította az a rengeteg szalmaanyag, amely a raktárban volt főlalmazva, minthogy a nagymennyiségű üveg- és porcellánedény szalmába volt burkolva.

A tűzoltóság előbb egy kézfecskendővel vonult ki s csak jóval később vitték a tüzhöz a gőzfecskendőt. Ennek a csaknem végzetes hibának az volt az oka, hogy közvetlenül a Gebhart-raktár kigyulladásától távol a vaggongyárból jeleztek a tűzoltóságnál tüzet, mire előbb oda vitték ki a gőzfecskendőt. Mire azután visszahozták és használható állapotba jutott, akkor már gondolni sem lehetett a raktár megmentésére. A tűzoltóknak minden igye-

kezetük odairányult, hogy az égő raktár által veszélyeztetett épületeket megmentésék. Legnagyobb veszélyben forgott *Andrényi Károly és fia* cég raktárhelyisége, amelyet csak egy tűzfal választott el a lángtengerrel. Azonkívül veszedelem fenyegette *Olasz* Lejos kovácsmester házáat is, amely a Gebhart féle raktár mögött, a Könyök-utcában van, valamint a *Pannónia*-szállót is.

Néhány perc múlva a tűz tényleg átcsapott Andrényi raktárára is. Előbb csak a veszedelem jelző füst szűrődött át a bádogtetőzeten, majd apró lángnyelvek törtek elő a nyílásokon. Ekkor tünt ki, hogy a raktár két vasajtója zárva van. Legalább tíz perc telt el, amíg a kulcs, amely Andrényi Károlynál volt, előkerült. A másik ajtót, amelynek a kulcsát nem találták meg, fejszékkel feszítették föl, amikor azután bevezethették a gőzfecskendő tömlőit. Fél órai megfeszített munka után végre sikerült a tüzet annyira elnyomni, hogy a Gebhart-raktáron nem tejtett tul.

A tüzet fél 4-kor teljesen lokalizálták. Az *Almay* Olivér tulajdonát képező Gebhart-raktár földig leégett. Néhány megmentett üveglábián és egy-két ládán kívül a lángok martaléka lett a raktárban felhalmozott, mintegy 100.000 korona értékű üveg- és porcellánáru is. A kár, amely meghaladja a százezer koronát, biztosítás útján megtérül. A tűzoltók még este fél nyolc órakor is dolgoztak a romhalmazon, amelynek természetesen igen sok nézője akadt.

A rendőrség szonnal megindította a vizsgálatot, annak megállapítására, hogy mi okozta a tűz kitörését. Konstatálták, hogy valami uton-módon a cserépfedél alá került szikra által keletkezett a tűz a padláson. Hogy ez a szikra honnan származott, azt nem sikerült megtudnia a rendőrségnek. Az sem lehetetlen, hogy rosszszándéku gyújtogatásnak lett a következménye a tüzvész, amely egy nagy épület-tömböt fenyegetett katasztrófával.

A kékszakállú táncmester.

(Párok, egygyel előbbre!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

Egy szegény, sokat hányatott táncmester bűnös cselekedetéről hullott le most a lepel. *Pál* Gáspár nemhiában annak szentelte egész életét, hogy formás kis női lábakat ritmikus lejtésre tanítson és kecses mozdulatokra oktassa az emberiséget, hogy a hölgyeknek tetsző legyen minden ember fia, — de nem is tudott ő árván, egymaga élni, csak mindig párosan. S nem hiába szokott hozzá a táncitanításban a dirigálásához: „Párok! egygyel előbbre” — ezt maga is megcselekedte néhányszor a házasság élet öneki változatos, tarka hímes mezején.

Pál Gáspár Biharmegyéből származó táncmester. Margittáról házasságát kötött néhány évvel ezelőtt és Nagyfejed Etelkát vette el. Időközben Püspökladányban telepedtek le és házasságukból három gyermek származott. A kevéskeresetű táncmester felesége sokat zugolódott a család bősége miatt, mert nehéz volt a gyerekeket nevelni. *Pál* Gáspárt bántotta, hogy a felesége nem szenved a gyermekáldást és erélyeskedni kezdett. Perpatvar lett ezután az életük és egy napon elűzte a felesége a táncmestert.

Pál Gáspár csak éldegált egy darabig egyedül s járta a városokat, tanítván a tánc művészetét, de sehogysem bírt egyedül élni. Újvidéken el is határozta, hogy bár bünt követ el, megházasodik még egyszer.

Alispáni dispencziációt szerzett, hogy-hogy nem és megesküdt Baróthy Erzsébettel. Nem

tartott azonban sokáig a boldogság, mert a táncmester most már beleéste magát a cserélésbe és most már nem is keresett hivatalos ceremóniát. Csak úgy, vagy inkább amúgy élt boldog szerelemben egy harmadikkal.

Az első feleség azonban idővel megbánta tettét és keresni kezdte elzüllött férjét. Mogy nem találta, a hatóságnál lépéseket tett az asszony és hivatalosan közzéni kezdtek Pál Gáspár táncmestert.

Most akadtak rá a napokban, Ujvidéken. S az időközben a szüleikhez, Margittára költözött első felesége panaszára a többnejű táncmestert a nagyváradi kir. ügyészségre hozzák most Ujvidékről. Itt majd alkalmi lesz a kékszakállú táncmesternek a bíróság előtt összes feleségével egyszerre találkozni.

Krieghammer

vadászszerelesség áldozata.

A király unokájának golyója.

(Egy udvari személy leleplezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

A P. H. egy „befolyásos és nagybecsült udvari személyiség” tollából azt a szenzációs leleplezést közli, hogy Krieghammer, a volt hadügyminiszter nem természetes halállal halt meg, hanem vadászati szerelességnek lett áldozata. A volt hadügyminisztert György bajor hercegnek, a király unokájának eltévedt golyója terítette le. Az érdekes leleplezés, amely Ischlből van keltező ily hangzik:

A loyális és hallgatni kívánó tudó bécsi sajtó évek óta nem tanúsított olyan mélységes diszkrétitást, mint az elmúlt július hó 27 től a hó 21-ig. Július 27-én egy udvari eseményről adott hírt, augusztus 21-én báró Krieghammer Ödön haláláról, de arról az összefüggésről, amely a kettő között van, egy szóval sem tett említést. Gondatlanságból okozott emberölést hallgatott agyon, mert Krieghammer halálát nem végelgyengülés okozta, hanem egy fenséges személy vadászfegyvere.

Július 27-én udvari vadászat volt Ischlben a mittelwalssenbachi völgyben. A vadászatot részt vett ő felsége és veje Lipót bajor herceg is, továbbá ennek két fia, György és Konrád bajor hercegek. Megjelentek még Ferenc Szalvátor főherceg, gróf Paar főhadsegéd, gróf Paar Lajos testőrkapitány, báró Fellitzsch, Dietrichstein herceg szárnysegéd, dr. Kerzl udvari orvos és báró Krieghammer Ödön. Titz Leo udvari tanácsos, fővadász, kijelölte mind egyik résztvevőnek a helyét. Boros idő volt, csakhamar szitálni kezdett az eső. Negyed óra múlva eldőrdült az első lövés. György bajor herceg, a felséges úr unokája, Gizella főhercegnő és Lipót bajor herceg legidősebb fia, süttötte el fegyverét, de oly szerelességgel, hogy a golyó a hercegtől néhány lépésnyire álló báró Krieghammerrel találta. Az agg tábornok nagy feljajdult és eszméletlenül összeesett.

Leírhatatlan zavar és ijedelem keletkezett. György herceg odarohant a földön fekvő Krieghammerhez és élesztgette. Ferenc Szalvátor főherceg és báró Fellitzsch dr. Kerzl szökötték, aki ő felsége mellett állt. A felséges urat nagyon nyugtalanította orvosának távozása és utána sietett arra a helyre, ahol a szerelesség történt. Ő felsége mélyen megrendülve állt vértől borított tábornoka mellett. Azonnal intézkedett, hogy a vadászat félbe szakítsák. Krieghammerrel az ischli „Hotel Kreuz”-ba szállították a két orvos, dr. Mayer és dr. Kerzl, vette gyógykezelés alá, akik nemcsak

műtétet végezni, hanem hallgatni is tudnak. Az orvosok megkísérelték a bal combba fúródott golyó eltávolítását, de ez nem sikerült s Krieghammer állapotát egyébként is mindjárt veszélyesnek találták. Az udvar még sem akarta, hogy az esett napvilágra kerüljön, mert bizott Krieghammer felgyógyulásában. A vadászat félbenmaradását a záporral indokolták s Krieghammer betegségeiről csak nagyon kevesen bírtak tudomással. Augusztus első napjaiban a folytonos sebláz már teljesen kimerítette a közel hetvenhat éves öreg ember életerejét. Végre is az udvar belátta, hogy a nyilvánosságot elő kell készítenie Krieghammernek immár mindennap bekövetkező halálára s az augusztus 11-iki bécsi esti lapokban a következő sugalmazott sorok jelentek meg:

„Krieghammer volt hadügyminiszter nagybetegen fekszik az ischli Hotel Kreuzban. Az ősz tábornok hetvenhatodik évében van s néhány nap előtt elesett egy udvari vadászatot és a lábán sérüléseket szenvedett. Végelgyengülés jelei mutatkoznak, amelyek veszélyeztetik a tábornok életét. Az általános gyengülés aggodalomra ad okot.”

Ez a sugalmazott jelentés beismeri, hogy Krieghammer vadászatot baleset érte, amelyet azonban az ily eseményben a fontoskodásig pontos bécsi sajtó mélységesen agyonhallgatott. A jelentés egy lépést tett az igazság felé, de a balesetről magáról csak annyit ír, hogy a tábornok elesett és a lábán megsebesült. Nyolc napig, augusztus 19-ig, egy sor nem volt olvasható az osztrák sajtóban Krieghammer állapota. Ha egy udvari tanácsos, tözliszt, vagy magasabb rangú hivatalnok megbotegszik, a bécsi sajtó nem mulasztja el, hogy olvasson a lehető legkimerítőbben értesítse a beteg állapotáról. Krieghammer beteg égeről azonban mindössze három jelentést közölt egy hónap alatt. Mikor pedig az augusztus 21-iki számokban a volt hadügyminiszter halálhírét közölte, sem a betegség lefolyásáról, sem a halál körülményeiről nem emlékezett meg egy szóval sem. Mélységes hallgatás következett az egész osztrák sajtó részéről. Augusztus 22-én ő felsége megjelent Krieghammer ravatalánál és ott zokogva, hosszasan imádkozott. A nemeslelkű uralkodó valósággal megtörte a tudat, hogy legkedvesebb tábornokának halálát unokájának ügyetlensége okozta.

Taschenből táviratozzák: Kerzl dr. udvari orvos kijelentette az újságíróknak, hogy a Pesti Hírlap híre nem felel meg a valóságnak s nem igaz, mintha György bajor herceg vadászatot lőtte volna meg Krieghammer bárót, aki végelgyengülésben halt meg.

Münchenből táviratozzák: Itt is elterjedt az a hír, hogy a bajor herceg udvari vadászatot sebesítette meg halálosan Krieghammerrel. A lapok azonban nem közölték az esetet. Hivatalos cáfolat eddig még nem történt.

Váltóhamisító orvosszigorló.

(Hatezer koronás hamis váltó.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 30.

A budapesti rendőrség Kende Frigyes szigorló orvost ma letartóztatta, mivel hatezer koronás váltóhamisítást követett el. A szenzációs eset részletei, mint tudósítónk táviratozza, a következők:

Kende Frigyes 31 éves orvosszigorló hosszú ideig masszírozta Péchy Kálmán gróft és Ottlik István országgyűlési képviselőt. Kende arra használta fel összeköttetéseit, hogy egy 6000 koronáról szóló váltóra ráhamisította Péchy Kálmán gróf és Ottlik István nevéket. Az aláírások valóságát azzal akarta igazolni, hogy a váltó hátlapját hitelesítési záradékkal látta el, amely természetesen szintén hamisított volt.

Az ily módon fölszerelt hamis váltót Kende

Frigyes a Pestmegyei Népbanknál akarta leszámoltatni. A szövetkezet nevében azonban Erdélyi Lajos igazgató — a záradék dacára — nyilatkozattételre kérte föl Péchy Kálmán gróft a váltó valódisága felől. A gróf azonnal fölutazott Budapestre, ahol okirathamisítás címén följelentette az orvosszigorlót a rendőrségen.

A rendőrség tüstént megindította a nyomozást és megállapította, hogy Kende a szövetkezettől elkérte a váltót és egy Kerepesti-úti bankbizományosnál akarja értékesíteni. Guttmann Fülöp bankbizományos épen ma fizette volna ki a váltót, ha Péchy Kálmán gróf meg nem jelenik nála és föl nem világosítja a hamis váltót illetőleg.

A rendőrség ma délután előállította Kendét s a kihallgatás után letartóztatta. Majd átkísérték az ügyészségre, ahova az iratokat is áttették.

Házasság — felhasználásra.

Egy szerelmi társaság.

Kétezer koronás pásztoróra.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 30.

A szerelem csak akkor kicses bánya, ha értelmes és okos emberek veszik üzembe, mint az a társas cég is, amely valamelyik fővárosi napilap apróhirdetése között született s legutóbb Nagyváradon folytatta működését. A társas-cég a múlt hét elején érkezett Nagyváradra. Áll pedig ez a társas-cég egy nőből és egy férfiből, kik házaselekként jelentek meg Nagyvárad különböző éttermeiben és kávéházaiban.

Az asszony észbontóan szép teremtése a természetnek, mely ha nem is gazdagságra, de szerelemre teremtette őt. Ugyan toalettekben jelent meg esténként az éttermekben, melyekről felírás nélkül is látszott, hogy Worth diadala. Férje, egy robusztus, daltás szép ember, akinek társaságában jelent meg mindenütt.

A nagyváradi fiatalok bomlottak az asszony után, aki nem is látszott valami nagyon barátságosnak. Különösen ketten voltak állandóan nyomában. Az ismerkedés sikerült is, a két fiatal ember versengett egymással, hogy melyik tudja szellemével és aranyával elkápráztatni az asszonyt. A férj nem volt féltékeny: evett és újságot olvasott rendíthetetlen kitartással. Alkalmat tehát volt az udvarlásra. Egyikük, mikor valami módon meg tudott szabadulni barátjától, egy meleg kézzorítást és egy úszónára való hívást kapott a szép asszony szállodabeli lakására.

Smoking, fényes plasztron, lakk, chipreilat és a többi szükséges kellékekben megjelent föl őt orakor a szép asszony szobájának az ajtaja előtt. Haikán kopogott, de nem nyert választ. A hangosabb kopogásra megszólalt a bájos nő hangja:

— Ki az?

— En vagyok — felelt az ifju s megmondja nevét, melyet elhallgat jelenleg a Fám.

— Nem lehet — felelt az asszony — még ponyvólában vagyok.

— Annál jobb nagyságos asszonyom — mondá a merész udvarló.

A válasz ismét tagadó volt, de hosszas könyörgésre megnyílt az ajtó, melyen mint a paradicsom kapuján lépett be a fiatal ember. A formások teljes melegséggel folytak le, a kedves fogadtatástól most már teljesen elbódult az ifju. Szóval elcsattant az első csók, mely egyelőre csak az asszony rózsakörmeit érte. Mikor a csókért egy szeretetteljes fricskát

kapott az ifju ember, felbátorodott s ajkait tapasztotta az asszony hamvas fehér arcbőrére. A nő nem mondott kétszer sem nem-et s bizalmasan turbékoltak együtt a bezárt ajtók mögött.

De miként az antik tragédiákban begurult gépezetében a bosszuálló Isten, úgy kopogott be hirtelen az ajtón a férj. Jó ideig dörömbölt az ajtón, s az asszonyka, mint rémült madár vergődött a szobában. A fiatal ember az ablakon akart eleinte kiugrani, de mikor eszébe jutott, hogy megüti magát s az ütés nagyon fáj, inkább bevárta a férjét.

A férj megfélemezve habzó dühének fujó paripáját, így szólt a megrémült ifjuhoz.

— Uram, remélem tudni fogja kötelességét.

Aki azonban azt várja, hogy ezután kötelezvényt írat alá a fiatal emberrel, hogy az feleségül fogja venni az asszonyt, az nagyon, de nagyon csalódik.

Mikor látta, hogy a megsemmisülten álló fiatal ember nem szól egy árva hangot sem, felemelt orgánummal rivalt rá:

— Uram, azt hiszem tudja kötelességét és — fizet.

Az asszony eltűnt a szobából, a férj egyedül maradt a fiatal emberrel, aki egy előkészített váltót írt alá kétezer koronáról, kitértlenül hagyva a lejárat idejét. Következőnap az üzletársak zsebében volt a kétezer korona, s mikor illető szemtelenül megkérdezte az elutazás előtt az asszonytól, hogy mivel szolgál ellenérkésképpen a jócska summáért, a hölgy észbontó mosolylyal választott neki:

— Barátom, ezzel még nincs is megfizetve a tapasztalat, ami örökre a magáé marad.

A Nemzeti Színház botrányai.

Eltűnt alapok.

Leleplezések Somló Sándorról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 30.

Az ország első műintézeténél, a Nemzeti Színháznál nincs minden rendben a kréta körül. A *Radikális Ujság* című krajcáros lap mai száma szenzációs leleplezéseket közöl a színház botrányairól, melyek, ha igazaknak bizonyulnak, nemcsak személyi, de rendszerváltozást is fognak a Nemzeti Színház vezetése körül okozni. Az érdekes cikk egész terjedelmében így hangzik:

(Az eltűnt Radnóthfái-alap.)

Nálunk Magyarországon általában a panasznak, hogy kevés a műbarát, nem pártolják eléggé anyagilag a művészetet. Ez — sajnos — szomorúan igaz tény. De talán nem is annyira a művészet iránt való ridegség ennek az oka, hanem az a körülmény, hogy a hagyományozni akaró látja és tudja, hogy az egyes alapítványokat némely igazgató hűtlenül kezeli. Nézzük, hogy állnak az alapítványok a Somló Sándor vezetése alatt álló „Igéret földjénél”, a Nemzeti Színháznál.

Radnóthfái-alapról megírtuk, hogy az alap több ezerre menő tőkét Somló Sándor közbenjárása folytán oly csunyán eltűnt, hogy egy szegény műszaki alkalmazott gyógyszerári költségeinek fedezésére 100 korona nem volt kiutalványozható.

De nemcsak ezen a réven lett ismeretessé a Radnóthfái-alap, hanem azért is, hogy Somló Sándor egyik estillap munkatársa előtt odanyilatkozott, hogy a Fejérváry-kormánytól kapott

30000 koronát ebből az alapról vette fel kölcsönként. Somló Sándornak ez az állítása utólag *valótlannak bizonyult*, mert maga *Kristóffy Leányfalun* többek előtt kijelentette, hogy Somló a 30000 koronát *igenis a kormánytól kapta*, sőt — mint megírtuk — a színház egyik fiatal színésznője nyíltan hangoztatta nem csak azt, hogy Somló a kormánytól pénzt kapott, hanem azt is, hogy a pénzt *Bezerédy* miniszteri tanácsostól, a színházi ügyek vezetőjétől vette át.

(A Boros-ügy.)

Ez az egyik alap története. Nézzük a másikat. A *bárá Rudics* féle alapot. A nyolcvanas években báró Rudics leikes műbarát nagyobb alapítványt tett arra a célra, hogy annak körülből 800 koronát kitevő kamataiból a színház valamelyik érdemes tagját minden évben külföldi tanulmányuttra küldjék. Ezt az alapot aztán a hagyományozó intenciójának teljes mellőzésével Somló urakként kezelte, hogy a kegyelteknek, a besugóknak vagy Somlóné Vadnai Vilma igazgató palotahölgyeknek juttat belőle 100—200 koronás ajándékokat, ugynevezett *trinkgeldet*. Hát ez volt alapító kívánsága? Dehogy. Az alapító levélben világosan és határozottan kiköti az alapító, hogy az összeg tanulmányutli költség — és nem trinkgeld — fedezésére fordítassék. A Nemzeti Színház tagjai között azonban Somló Sándor vezetése alatt nem akad egy tag sem, ki magát tovább akarná képezni, ki tanulmányuttra indulna. De nem azért ám, mintha nem vágyódának a tagok tanulni, hanem mert okultak egyik társnőjük szomorú esetén.

A színház egyik öregedő, ambiciózus és szellemes, fiatal művésznőjének *Boros Feriké*nek ugyanis a múlt évben az a „bohó ideája” támadt, hogy el szeretné sajátítani az angol nyelvet, tanulmányozni akarná az angol színházművészetet, eredetiben óhajtaná olvasni Shakespeare-t. Bejelentette tehát Somló Sándor igazgatónak, hogy *saját költségén* egy esztendőre Angolországba tanulmányuttra szeretne menni. Somló a szabadságot megadta. Ámbar a trinkgeldként szétosztogatott báró Rudics-féle alap erre a célra szolgál, Somló Sándor nemcsak hogy nem adott Boros Ferikének az alapról semmit, hanem az amugy is nagyon csekély fizetésének csak a felét engedélyezte a tanulmányi esztendőre. Az év muldófelében volt Boros Ferike nagy szorgalom és tanulás mellett szép sikereket ért el Londonban. Örömmel küldte haza igazgatójának, Somló Sándornak az angol lapokat. A *Morning* és *Evening Standard*, a *Daily News*-t és több más lapot, melyek elismeréssel és sok dicsőréttel nyilatkoztak angolországi sikeréről. És várta remegve napnap után igazgatójának, Somló Sándornak üzenetét. Nem sokáig kellett várnia, megjött az üzenet, de nem volt benne köszönet. Rövid volt. Alig két sor: *„Művészetére nem reflektálok. Szerződését nem hosszabbítom meg.”* Es Boros Ferike ott állt idegenben szerződés nélkül, egy krajcár jövedelem nélkül... Mikor az angol művészeknek elmondta szomorú esetét, azok méltán sajnálkoztak a magyar művészet fölött, melynek igazgatása somlósándorok kezében van.

(A más becsületeszava.)

Ime ezért nem mennek tanulmányuttra a Nemzeti Színház tagjai. Tudják, hogy Somló Sándor, mint minden tehetségtelen ember, lelke mélyéből gyűlöli és üldözi a tehetségeket.

Am mindezeket a visszaéléseket a színházi ügyek vezetője, *Bezerédy* min. tan. ismeri és jól tudja. Épen ezért csodálkozunk, hogy azt a sok szépen és piszkot, amely a Nemzeti Színháznál Somló Sándor vezetése alatt összehalmozódott, miért takargatja, miért

szépitgeti? Csak nem vállal szolidaritást *Bezerédy* azzal a Somló Sándorral, akiről *Hercegy* Ferencnek úgy nyilatkozott, hogy:

— Ez az ember nemcsak a saját, hanem még a más, t. i. *Bezerédy* becsületeszavával is játszik!

Igy szól a leleplező cikk, amelynek minden valószínűség szerint folytatása is lesz. Egyrészt a sajtóbíró, másrészt Somló fegyelmi hatósága előtt.

Meggyilkolt földbirtokos.

Testvérgyilkosság az örökség miatt.

Négyszáz hold föld.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

Nagykikindán a tegnapi éjjel meggyilkoltak egy odava'ó, jómódu földbirtokost. A rendőrség, mely a helyszínen nyomban megindította a vizsgálatot, letartóztatta a meggyilkoltnak két öccsét, kik nem riadtak vissza a testvérgyilkosságól sem, hogy az örökséghez, melyet bátyjuk végrendeletében nekik hagyott, hamarabb hozzá jussanak. Az idősebbik éjnek idején magához vette fegyverét és azzal az ablakon keresztül, agyonlőtte alvó bátyját, azután pedig gyorsan távozott. A házbeliek, kik a nagy dörrenésre felébredtek, behatoltak a hálószobába, hol a földbirtokost vérben fetrengve találták, aki néhány perccel később meghalt. A letartóztatottak tagadják tettüket és minden felvilágosítást megtagadnak.

A gyilkosságról a következő részletes távirati tudósítást kaptuk:

Karancsov István nagykikindai jómódu földbirtokos, városi képviselő tegnap este 8 óra tájban lefeküdt. 11 óra felé járhatott már az idő, midőn óriási fegyver-dördülés riasztotta fel a házbelieket álmukból. A lövés *Karancsov* hálószobájából hallatszott. Azonnal berohantak *Karancsov*hoz, kit ágyában vérben fetrengve találtak. Először azt hitték, hogy öngyilkos lett, de mivel semmiféle fegyvert, melyvel tettét végrehajlotta volna, a szobában nem találtak, azonnal világos volt előttük, hogy a *Karancsov* gyilkosságnak lett áldozata.

Nyomban értesítették a rendőrséget, mely a helyszínen azonnal vizsgálatot indított. A vizsgálat kiderítette, hogy *Karancsov* az ablakon keresztül lőtték agyon, ami arra enged következtetni, hogy a gyilkosságot a házbeliek közül követte el valaki, aki jól ismerte a viszonyokat és tudta, hogy *Karancsov* hol alszik. A rendőrség még az éjszaka folyamán kihallgatta a házbelieket, azonban ezek semmi felvilágosítást nem tudtak adni. A gyanu eleinte a kocsisra és egy elbocsátott béresre irányult, mikor feltűnt, hogy a meggyilkoltnak 19 éves öccse, *Karancsov* *Vladimir* nagyon izgatottan viselkedik. Nyomban kihallgatták őt is és megkérdezték:

— Van-e fegyvere?

A kérdésre *Karancsov* *Vladimir* elsápadt és hebegve, dadogva mondotta:

— Nincs, sohse is volt.

Azonnal kikutatták szobáját, ahol egy fegyvert találtak, melynek csövén friss lövés nyoma látszott. Erre letartóztatták; és vele együtt letartóztatták a legyilkoltnak másik öccsét is, a 16 éves *Karancsov* *Milánt*, mert az a gyanu merült fel, hogy neki is része van gyilkosságban.

A gyilkosság Nagyikindán óriási feltűnést keltett és azt beszéltek, hogy a meggyilkolt, aki 52 éves, nős ember volt, nemrégiben végrendeletet csinált s mivel gyermekei nem voltak,

vagyonának nagy részét két öcsésére hagyta; így Viadimir öcsésére 400 hold földet. Ezt megtudta a két testvér és hogy az örökséghez hamarabb jussanak, elhatározták, hogy bátyjukat megölik. A letartóztatottak tagadják, hogy ők gyilkolták volna meg Karancsovot, de a rendőrség, mivel eddig az összes jelek ellenük bizonyítanak, fogva tartja őket.

Az orosz rémnapiak.

Katonai diktatura — liberális kormány.

(Működnek az anarchisták.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 30.

Az orosz cár holnap tanácskozássra gyűjti össze minisztereit. A tanácskozássra a legutóbbi napok borzalmait készítetik a világ leghatalmasabb és legszánalmasabb uralkodóját. A tárgya pedig az, hogy mi lesz a jövő teendője. A rettegés azt a tanácsot adja, hogy állítsa fel a katonai diktaturát, amely kegyetlen erejével elnyom minden fenyegető lázadást. De a józan ész viszont azt tanácsolja, hogy ne szítsák még nagyobbra az orosz nép elkésztését és a nyomás erősítésével ne erősítsék a visszahatást. A kérdés tehát egyáltalán nem könnyű, sőt bátran állíthatni, hogy megoldhatatlan. Akár a katonai diktatura mellett fog dönteni a holnapi tanácskozás, akár pedig arra fogja elszánni magát, hogy tovább halad a lassu reformok útján, immár a forrongást sem elnyomni, sem kibékíteni nem lesz lehető. Tegnap ismét folytatódott a terror munkája, bárha ezuttal nem „sikeresen.” Három is a peterhofi kastély közelébe férkőztek bombáikkal, de a gárdisták valamennyit idejekorán letartóztatták. A holnapi tanácskozás hangulatát azonban ez a három ártalmatlan memento is lényegesen fogja befolyásolni.

Mai távirataink:

London, augusztus 30. A *Standard* jelenti Pétervárról, hogy a cár idegessége napról-napra növekszik. A politikai viszonyok javulásába vetett bizalmát teljesen elvesztette. Csak tanácsadói kérelmének köszönhető, hogy azt a szándékát, hogy a trónról lemond, még meg nem valósította. Az udvari párt ajánlatára a cár most egy manifesztumot fog kiadni az összes kormányzóhoz és a tartományi polgári hatóságokhoz. Ez a manifesztum az összes hivatalnokokat felszólítja, hogy tartsanak ki a kormány mellett és ne hagyják magukat elrettenteni a forradalmi merényletek által.

Pétervár, augusztus 30. Holnap, pénteken a cár elnöklete alatt nagy koronatanács lesz, melyen dönteni fognak a fölött, hogy a katonai diktaturát hozzák-e be, vagy liberális reformokat léptessenek-e életbe. Ha az utóbbi mellett határoznak, úgy Stolipin elnöklete alatt egy koalíciós minisztérium fog alakulni és a dumát a kitűzött terminusnál előbb fogják egybe hívni.

Bécs, augusztus 30. Stolipin miniszterelnök a minap egy interviu alkalmával azt mondta, hogy a tartományokban most rend és nyugalom uralkodik. Ezzel szemben a Zeit-nak azt írják Pétervárról, hogy Oroszország 87 tartománya közül 82-ben kivételes nagy ostromállapot van kihirdetve. A „csendes” tartományok száma tehát csak öt.

Moszkva, augusztus 30. A socialista forradalmár-párt vezetőit letartóztatták. A csoport, mely jelentékeny anyagi eszközök felett rendelkezett, külön asztalos-, lakatos- és pékműhelyt tartott fenn.

Berlin, augusztus 30. Rigából jelentik: Megállapították, hogy a legutóbbi időben Varsóból mintegy 40 anarchista érkezett ide. A vonatokat most szigorúan ellenőrzik. Tegnap öt utast letartóztattak és fogva tartottak, dacára annak, hogy ellenük közvetlen terhelő bizonyítékok nincsenek. Ezenfelül az anarchistáknak és kommunistáknak újabb forradalmi szervezetét fedezték fel, melynek nagy részét tulajdonítják az utóbbi időben előfordult merényleteknek. A városban újabb bombaraktárt fedeztek fel. A házkutatás alkalmával 38 különböző formájú bombát találtak. A bombák gyártóinak és tulajdonosainak semmi nyoma.

Berlin, augusztus 30. A német zsidók segélygyűlése táviratot kapott Newyorkból, mely szerint az orosz árvagyermekek partraszállítását az Egyesült Államokban megengedték.

Pétervár, aug. 30. A Stolipin ellen elkövetett merénylet tettesei tudvalevőleg rendőrtiszt egyenruhát viseltek. A rendőrség most megállapította, hogy az egyenruhák nem Oroszországban, hanem külföldön készültek, amely körülményből azt következtetik, hogy a merénylők is külföldről utaztak od.

Pétervár, aug. 30. Oroszország nagyobb városaiban a titkos forradalmi bizottságok további merényletekre készülnek, amelyeket október hó folyamán szándékoznak végrehajtani.

Pétervár, aug. 30. Az elmúlt huszonegy óra alatt feltűnt sok szökés történt a különböző börtönökből. Még súlyosan sebesült forradalmároknak is sikerült megszökniük, anélkül, hogy a börtöntisztviselők észrevették volna.

Varsó, augusztus 30. A rendőrök ma reggel két gázgyári munkást, akik eilen az a gyanu, hogy Szkalon kormányzó ellen ők követték el a merényletet, le akarták tartóztatni. A munkások menekülés közben fölugrottak egy omnibuszra, a mely oly gyorsan haladt, hogy a rendőrök nem érték utól. Erre a rendőrök az omnibuszra lőttek s több idegen utast megsebesítettek.

Rombadölt boldogságok.

(Pikáns esetcskék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

Gyula város igazságot szolgáltató férfait a látum üldözi. Csak a közelmúltban játszódtak le epilógiát egy rémes családi drámának, — ki ne emlékeznék Nyisztor Adorjáné bűnére, — s a szenzációkra éhes szalonok már is új anyagot kaptak.

P. J. törvényszéki bíró levelet kapott egyik barátjától, hogy a felesége T. biharmegyei községben vig napokat él M. M. gyulai ügyvéd-del, aki mellesleg megjegyvezve, a legbecsületesebb házibarátot adta éveken keresztül. Gyanu nem volt rá, még kevésbé az asszonyra, aki a legodaadobb hűséggel viseltetett férje iránt s akit hal gyönyörű szép gyermekkel ajándékozott meg.

A sátn azonban nem aludt. Addig kísérte az asszonyt míg elbódult. A többi azonban szinte elmondatlanul ismeretes. A főlzarvazott, de egyben észretérített férj a legközelebbi vonattal T.-n termett, ahol kétségtelen bizonyí-

tékokat szerzett a jóbarát besugásainak alaposága felől.

A tragédia pedig megtörtént. Csattanója pedig az a párbaj volt, melyet a bíró és ügyvéd csüörtökön vivtak meg Gyulán. Szerencsére, a párbaj egyik félre nézve sem volt válságos kimenetelű, amennyiben sebesülés egyik részről sem történt. Hogy a szomorú esetenek pusztán ez affér lesz-e a fináléja, azt majd a legközelebbi jövő mondja meg.

Ezenél az esetenél nem különb az orosházi családi botrány.

Orosházán is a bíróságnál esett meg a csunya eset. H. J. a főlzarvazott férj, a ki a hét egyik napján arra a szomorú tudatra érte, hogy fiatal hitvese egyik orosházi iparost részesíti kegyeiben. A férj, amikor egyszer hazament és megbizonyosodott, hogy M. ur, az iparos idillikus állapotban enyeleg hitvesével, két barátjáért ment azonnal, azokat odaállította az asszonya ablaka alá, maga pedig bezörgötött a lakásba.

A turbákolók csak ekkor eszméltek föl. A lovag a legradikálisabban odotta meg a kínos kérdést. Fogyasékos ruházatban kiugrott az ablakon. Ám vesztére, mert H. J. barátai karjába ugrott. Az erősmarku barátok pedig megragadták a lovagot és corpus delictiként vitték a járásbíró elé, ahol állítólag már készülnek egy válpör aktái is.

Az éjjeli Arad.

*

Egy világos ablak.

Arad, augusztus 30

A városháza előtti téren rendőrcélok kopogása halatszik: most vonulnak ki az őrzéjratok. Kettesével mennek. A vállukon fegyver, kitérő, elárendű fegyver, amelynek csak egy baja van. Nem lehet vele löni. Illetve lehetni lehetne, de nem szokás. És mivel így áll a dolog, a rendőrök nem is tudnak löni. Nem tanítják őket. A fegyver, az inkább arra való, hogy tiszteletet gerjessen. Szóval mennek a tiszteletgerjesztő rendőr urak. A városháza kapujából utánuk néz az ügyeletes őrmester s amikor már eltűntek, bemegy az inspekción szobába, a rendőrtiszthez:

— Hadnagy urnak jelentem alásan . . .

A hadnagy ur az ágyon fekszik félig levetkőzve. Helybenhagyólag bólint és átfordul a másik oldalára. Aludni, aludni! Mi yen szép is, ha az ember főkapitánynak álmodja magát, főkapitánynak, aki nem köteles inspekciónni, aki nyugodtan alszik, amíg itt, a fehérre meszelt szobában folyton zaklatják az embert. Ma belső ügyeleteség, holnap külső inspekción. 48 órai szolgálát egy évben. Idebent minden öt percen fölzargatják az embert. Részeg fráterok, korcsmai verekedők, csavargók és csirkefogók miatt nem alhat nyugodtan öt percig sem. Reggel azután beállni a hivatalba, ott robotolni délutáni kettőig s másnap este végigjárni orfeumot, kávéházakat, lebu-jokat, éjjeli mulatókat . . . Pfüj, utálatos mester-ség! Nem jó rendőrhadnagynak lenni

Igy vélekedik a rendőrhadnagy, miközben elhatározza, hogy most már a magasságos egekben lakozó atyauristen kedvéért sem kel fel többet. Erős elhatározással horkolni kezd tehát. Alig mulik el azonban egy-két perc, az őrmester hirtelen bekopog:

— Hadnagy urnak jelentem alásan, a Grün az Ipar kávéházban mulat és záróra-meghosszabbítást kér.

— Csapjon belé az istennyila! Adja ide, hadd irom alá! Ez a Grün nagyon sokat mulat az utóbbi időkben! Majd meg fogjuk figyelni.

A Grün, aki jámbor családapa és most éppen polgári kimenőjét élvezi, nem is sejtí, hogy milyen veszélyt zudított a saját nyakába a záróra-meghosszabbításával. Még szerencse, hogy rendszeren egyál-

talában nem szokott mulatni, mert külsőben csak ugyan megfigyelnek.

Elmulik öt perc. Két rendőr egy erősen rugkaspáló ifjút lódit be az őrmester szobájába. Az ifju ordít:

— Hagyjanak békében! No! Ne taszigáljon! No! Rendőr ur, én kiabállok!

Az ifju örök időre ki van tilva a város területéről. Egyik korcsában verekedést kezdett, tehát behozták. Felkötötték a hadnagyot. A hadnagy dühös. Szinte tajtékzik, de azért nagyon barátságosan kérdi:

— Hát megint idekerültel fiaskám? Mi, fiaskám? Volt podád visszajönni, fiaskám? Őrmester, vitesse le a fogdába! Marrrs!

Az ifjút elvezetik. A hadnagy álmosan, ellenben dühvel telve tűnődik, hogy mit kellene csinálni a zaklatások ellen. Végre mentő gondolata támad. Kiadja a parancsot:

— Őrmester, akármi történnék is, én aludni akarok. Ha csak meg nem gyilkolnak valakit, ne költözzön fel! Itt van öt, e'őre kiállított záróra meghosszabbítás. Ha valakit behoznak, csukassa le

... No, csak hogy végre nyugodtan alhatik az ember! Á... á... ah... micsoda álomosság! Mégsem illik, hogy vannak apák, akik megengedik, hogy a fiuk rendőrtiszt legyen. Jó éjszakát!

Mulik az idő. Öt perc... tíz perc... Egy szerre nagy lárma verődik be az őrmester szobájából.

— De kérem, nekem beszéltem muszáj a hadnagy urral! Nekem hiába tagadnak, mert én mindent tudok. Erti? Mindent. Tudom én, hogy maguk el akarják tussolni az egész dolgot. A rendőr azért rendőr, hogy rendőr legyen! A nyilvánosság megvannak a maga jogai. Majd megmutatom én, a kirelejzumát!

A hadnagy felüti a fejét. Nini, ez egész ismerős hang. Ugyan mit akar megmutatni, a kirelejzumát?! Hiszen ez a rendőri riporterek fővezére, az atyasaká. És ha az atyasakál ilyen magas hangon beszél, akkor biztosan kiemelkedni akar. Az isten akárhová tegye ezeket az ujságrókat, mégis muszáj felkelni. A hadnagy tehát felkel és kidugja a fejét az ajtón.

— Ah, maga az, kedves Herkentyű ur? — kérdi barátságos mosollyal, miközben a hangjában valóságos orgiát űznek a lenyelt düh-hullámok. — Mi baj van már megint?

— Hát kérem, mi igaz abból, hogy Krivány megszökött a fogházból? De ne titkózzék, mert én mindent tudok!

Persze, az egész dologból semmi sem igaz. A mindentudó atyasakál morogva távozik, azzal vigasztalván magát, hogy a lapot már ugyis nyomják és hogy a hír akkor se kerülhetett volna bele, ha igaz. Egyébként már világosodik és a hadnagy fáradtan dől az ágyára. Most már csak ugyan lehet aludni. És el is alszik. Már hajnal van, nem fenyeget se záróra meghosszabbítás, se ujságró.

Az emberek sorsát intéző hatalom azonban tesz róla, hogy a hadnagy ur ki ne aludja magát. Péreverik a harangot: tűz van. Az őrmester berohan, a hadnagy kirohan. Ruhát felkapkodni, káromkodni, kocsiba ülni, a tűzhöz hajtatni: pillanat műve. És miközben keserves dühvel nézi a hadnagy ur a tűzoltók működését, a városháza mellett két éjjeli züllnök halad el. Felnéznek az inspekción szoba kivilágított ablakára és konstataják:

— Itt alszik az inspekción rendőrhadnagy!

— zab.

TANÜGY.

Beiratás a felsőbb leányiskolában.

Az Aradvárosta által segéiyezett nyilvánosság joggal felruházott, internátussal kapcsolatos magán felsőbb leányiskolában I. évi szeptember hó elsején, az első, második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik osztály nyílik meg.

A felsőbb leányiskola első osztályába felvételnek azok a tanulók, kik az elemi iskola negyedik osztályát sikerrel végezték, vagy felvételi vizsgát tesznek és ezen megfelelnék. A többi osztályba felvehető a tanuló, ha előző osztályu bizonyítványt mutat fel, vagy felvételi vizsgálaton megfelel.

Az iskola saját külön díszes, tágas épületében van elhelyezve, amelyet Aradvárosta emelt az intézet részére. Az épület a Hasszinger utcai leányiskola belső udvari részén van, homlokzata a Rákóczi-utca felé nyílik. Bejárat a városi leányiskola ekerülésével a belső udvaron, vagy a Rákóczi utcai kapun jobbra a kapualjban.

A tandíj beíratási és minden egyéb díjjal együtt évi száznegyven (140) korona. A kívülről jövő és jött ötödik és hatodik osztálybeli növendékek, vagyis azok, kik nem az intézetben végezték a negyedik osztályt, évi kétszáz (200) korona tandíjat fizetnek és tíz (10) korona beíratási díjat, de ez összegben befoglaltatik minden, u. m. a latin, kézimunka, torna és a rendkívül francia nyelv órának díja is. A megállapított 140, illetőleg 210 koronán kivüli szülőket semmiféle egyéb díj nem terheli. A tandíj havl részletekben is fizethető.

Ambár a felsőbb leányiskola csakis általános műveltséget nyújt, a hatodik osztályt végzett tanulók mégis következőkre vannak jogosítva:

a) a latin nyelvből teendő vizsgálat mellett felléphetnek a gimnázium hetedik osztályába;

b) felléphetnek a tanítóképző harmadik évfolyamába.

Az intézettel kapcsolatos internátusban az évi elítélési díj 600 korona, zeneoktatás 120 korona. Az internátus vezetője özv. Sváby Pálné Turis nyi Gizella. (Lakik: Hasszinger u. 5, Tenner ház.)

Az internátusban különös súly esik a növendékek szellemi és testi gondozására s az idegen nyelvi (német és francia nyelvi) tárgyalásra.

A beírások szeptember hó 1., 2., 3. és 4. én lesznek az intézet igazgatói irodájában délelőtt 10—12, délután 4—6 óráig.

Közlebbi felvilágosítással személyesen vagy levélileg készséggel szolgál az igazgató. Található augusztus 22. ikéltől fogva naponként délelőtt 10—12 óráig a felsőbb leányiskolában.

Lakása: Lázár Vilmos u. 3., II. emelet, Földes-ház.

A petrozsényi bányászsztrájk.

(A munka teljesen szünetel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

A petrozsényi és a vulkáni kőszénbányákban tegnap váratlanul kitört a sztrájk. Mintegy ötszáz munkás nem állott már tegnap reggel munkába és a délelőtti folyamán még többen csatlakoztak a sztrájkolókhöz. A sztrájk kitöréséről a bányáigazgatóság nyomban jelentést küldött a salgótarjáni kőszénbánya társaságnak, amely a petrozsényi és vulkáni bányák tulajdonosa. Értéstitte továbbá az igazgatóság a sztrájkrol az államvasutak aradi üzemeltetését is, amely erősen érdekelve van a sztrájkban, amennyiben a petrozsényi és a vulkáni bányákból szerzi be a területén lévő állomások részére a kőszén szükségletet.

A mai nap folyamán a sztrájkmozgalom annyira kiterjedt, hogy a még munkában lévő bányászok is sztrájkba állottak. Ilyképen a munka teljesen szünetel. Déváról ma a rendfenntartására negyven csendőr és két század katonaság ment Petrozsényba. A sztrájkolók azonban nyugodtan viselkedtek, úgy hogy közbelépésre nincsen ok.

A sztrájk kitörésének közvetlen oka az volt, hogy a központi szocialdemokrata párt kiküldöttel a bányász munkások között szakcsoporthat akartak alakítani, de a bányáigazgatóság ebben megakadályozta őket és a már szervezkedő szakcsoporthat floszlatta, azzal a megoko-

lással, hogy szakcsoporthat csupán a földművelésnél van helye, de a bányamunkásoknál nem.

A munkások megbízottai ma küldöttséget menesztettek az igazgatósághoz, akik előterjesztették a sztrájkolók kívánalmait, amelyeket azonban az igazgatóság nem fogadott el.

A sztrájknál közvetlenül érdekelve van a Máv. és az Acsev, amelyek szénszükségletük egy részét a petrozsényi és a vulkáni bányákból szerzik be. A Máv. még két hétre, az Acsev. pedig négy hétre elégséges szénanyaggal rendelkezik, ha azonban a sztrájk rövid időn belül véget nem ér, mindkét vasut kénytelen lesz porosz szenet használni, mely jóval drágább a magyar szénél.

A kőszénbányákban az utóbbi időkben ez már a második sztrájk. A tavasszal bérharcot indítottak a munkások, de az igazgatóság akkor nyomban teljesítette követeléseiket, a sztrájk pedig a délelőtti börtönből került nagy riadalmat. Ezek ugyanis éppen most szándékoznak beszerezni téli szénkészletüket.

HIREK.

Hol a tűzcsap?

Arad, augusztus 30.

Az aradi tűzoltóság ma délután kitétt magáért. Szépen, tudatosan és eredményesen dolgozott az Andrásstéren kitört tűz elfojtásán. De amikor az elismerés szavaival emlékezünk meg a derék és önfeláldozó munkáról, nem mulaszthatjuk el azt sem, hogy egy nagyfontosságú hibáról is ejtsünk néhány szót. Olyan hibáról, melyet már más tüzeseteknél is észrevettünk s amely könnyen vonhat maga után végzetes következményeket, ha orvoslásra nem talál.

Mikor a gőzfecskendő megérkezik a tüzekhez, a tűzoltóknak első dolguk, hogy azt bekapcsolják a tűzcsapba. A város csatornázott részén ennek a műveletnek a lehető leggyorsabban kellene történnie, mert itt minden épület közelében ott van a csap. És mégis megtörtént ma is az a furcsa eset, hogy a gőzfecskendőt nem lehetett rögtön működésbe hozni, mert a tűzoltóság nem tudta, hol a csap. A tűzoltóztettek a legénységtől, ezek a rendőrtisztoktól, ezek a rendőrlégénységtől kérdezték a titokzatos tűzcsap hollétét. A rendőrlégények a házbellekhez fordultak felvilágosításért, míg végre-valahára reáakadtak a tűzcsapra.

Ezt a fejtelenséget és tájékozatlanságot nem először tapasztaljuk az aradi tűzoltóságnál, melynek a tűzcsap hollétéről halvány sejtelmek sincs, mikor egy-egy tűzhöz kivonul. Pedig nem nagy tudomány az egész. Csak egyszer-kétszer kellene a tűzoltóknak átsétálni a városra és tájékozódni a tűzcsapok fekvése felől. És ha ez nem lenne elegendő, még akkor is kézen fekvő dolog az orvoslás módja. Mert bármiképpen is, de ezen a tájékozatlanságon segíteni kell.

A segítség igen egyszerű. A város csatornázott részéről egyszerűen térképet kell készíteni, minden utcáról külön. Nem katonai részletességű térképeket, hanem olyanokat, melyen a tűzcsapok fekvése ki van tüntetve, minden egyéb felesleges cafrang mellőzésével. Az ilyen térkép elkészítése

még csak különösebb költségbe sem kerül, mert nem igényel pontos felméréseket. Ha azután ezek a térképek kéznél lennének, minden tűzjelzésnél magával vihetné a parancsnok az illető utcáit. Akkor mindjárt megtalálnák a tűzcsapot és nem kellene valósággal inkvizitórius eljárást indítani a nagy felfedezés érdekében.

A terv nagyon is kézenfekvő. Hisszük tehát, hogy nem vétetik figyelembe. Előbb majd valami katasztrófa történik s majd akkor megteszik „a szükséges intézkedéseket.”

— **Damjanichné Aradon.** *Damjanich* János özvegye a mai egész napot *Csernovics* Diodor dr. jószágigazgató lakásán töltötte el a legszűkebb családi körben. A nagyasszony vig kedélyben van. A tegnapi utazás fáradalmait egyáltalán nem viselték meg. A család úgy tervezte, hogy a nagyasszony holnap Mácsára megy, hogy megkoszorúzza férje sírját. Ez az ut azonban elmarad, mert nem akarják a nagyasszonyt újabb utazásnak kitenni. *Damjanichné* a holnapi napot még Aradon tölti, holnapután pedig visszautazik Budapestre.

— **A király utazása.** Ischl-ből táviratozzák: O felsége ma reggel 5 óra 40 perckor udvari különvonaton Teschenbe utazott. A pályaudvaron megjelentek *Salburg* gróf helytartó, *Titz* udvari tanácsos, az udvari vadászatok vezetője, *Weinmayer* prelátus és *Leitner* polgármester. O felsége megszállással tünötte ki gróf *Siburgot* és a többi megjelent urakat.

— **A Zsedényi-Formanek-affér.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A mai nap folyamán sem történt döntés a *Zsedényi-Formanek*-ügyben. *Formanek* őrnagy seidei ma délelőtt közölték *Zsedényi Aladár* megbizottaival két magasrangukatonatiszt nevét, akiket a becsületbírói tisztégre felkértek. *Zsedényi* megbizottai maguk részéről ma délután nevezték meg a becsületbírókat, akik csak holnap fognak első tárgyalásra összeülni.

— **Az osztrák-magyar bank ügyei.** Bécsből táviratozzák: Az Osztrák-magyar bank főtanácsának mai ülésén, melyen báró *Winterstein* alkormányzó elnökölt, mindenképp azokat a legmagasabb ehatározásokat közzítették, melyek szerint *Popevics* államtitkár a magyar kormánybiztos állásától saját kérésére felmentetett, *Papp Elek* miniszteri tanácsos, kormánybiztos helyettes kormánybiztossá, *Teleszky János* osztálytanácsos helyettes kormánybiztossá, végül dr. *Thas Gusztáv* lovag miniszteri titkár az osztrák kormánybiztos helyettesévé neveztetett ki. Azután *Pranger* vezértitkár kimerítő jelentést tett a pénz- és külföldi váltópiac helyzetéről. A kamatláb megváltoztatására vonatkozólag indítvány nem történt. Végül folyó ügyeket intéztek el.

— **Sztrájkolók harca.** Bécsből táviratozzák: A hírlapok jelentése szerint tegnap a *Kaisermühlenben* Magyarországból érkezett munkások és az *Endlinger-gyár* sztrájkoló munkásai között véres összeütközések történtek. Az érkező munkásokat ködöröségek fogadták. A rendőrségnek kellett közbelépnie. 27 személy megsebesült, közülük egy súlyosan.

— **Öngyilkos magyar szobrász.** *Hamburgból* táviratozzák: A hamburg frankfurti gyorsvonaton egy utas ma öngyilkosságot követett el. Irományából megállapították, hogy *Czuth Géza* szobrász s valószínűleg magyar illetőségű. Az

életunt ember hálókocsiban utazott, ahol reggel felé agyonlőtte magát. A lövés következtében ágyneműje tüzet fogott. Ugyanabban a fülkében utazott egy másik utas is, aki a lövést nem hallotta, de a tüzet megérezte, mire meghuzta a vészféket s őt még idejekorán kimentették.

— **A hadnagy ur itél.** *Trientből* táviratozzák: Az itt gyakorlatozó második huszárezred *Bertóti* nevű közlegénye *Kreini* hadnagyot arra kérte, hogy engedje ki a sorból vizet inni. A hadnagy megtagadta a kérelem teljesítését, mire a huszár eldobta a kulacsot. Ekkor a hadnagy kardot rántott és agyonszurta a közhuszárt. Az ezredes azonnal visszaküldte a hadnagyot *Trientbe*, azzal az utasítással, hogy jelentkezék a katonai hatóságnál.

— **A horvát hármaskirályság.** *Zágrábból* táviratozzák: A királynak boszniai utazása alkalmából Bosznia-Hercegovinának Horvátország-hoz való csatolása dolgában ismét nagy agitáció indult meg. Az ellen a propaganda ellen, mely az okkupált tartományokat Szerbiának követeli, a *Frank* által vezetett *Starcevic*-párt egyre határozottabban a monarchiához való anektálás szükségességét hirdeti. A községtanács tegnapi ülésén a *Starcevic* párt nevében *Garpovic* Jásó képviselő és képviselőtestületi tag az alábbi indítványt tette:

Zágráb királyi főváros községtanácsa, mint a horvát főváros és az egész horvát nép érdekeinek tolmácsa, lelkesedéssel üdvözlí I. Ferenc József királyt Bosznia-Hercegovina horvát területén való megérkezésekor és hódolattal kéri ő Felségét, a horvát népnek a közjog és népjog, a törvények és a hitlevél által megerősített törekvéseit, hogy *Bosznia és Hercegovina Horvát-Szlavonországgal és Dalmáciával* egyesíttessék s így a régi horvát királyságot a habsburgi dinasztia uralma alatt állítsa ismét helyre. *Zágráb város tanácsa és polgármestere* felszólítanak, hogy ezt az üdvözlő határozatot azon a napon juttassák távirati uton a király elé, amikor az uralkodó *Trebinjében* Bosznia és Hercegovina talajára lép. Horvát Szlavonország összes városi és községi képviselőtestületei felszólítanak, hogy ilyen határozatot hozzanak és ezt ugyanazon a napon juttassák a király elé.

Az indítványt rövid vita után egyhangulag elfogadták. Ez csak bevezetője lesz azoknak a tömeges nyilatkozatoknak, melyekkel a királyt Bosznia és Hercegovinának Horvátországhoz való anektálására akarják bírni.

— **Ujabb sztrájk Aradon.** Ma újabb műhelysztrájk tört ki Aradon. Ezuttal *Balog Dávid* aradi kályhászmesternek segédei hagyták abba a munkát. A segédek harminczszázalékos munkabéremelést követeltek, ezt azonban *Balog* nem volt hajlandó rögtön megadni, hanem szombatig halasztást kért a segédektől a válasz megadására. A ma esti békéltetési tárgyaláson, amely *Zabor Andor* helyettes iparhatósági biztos előtt folyt le, a segédek megbizottai kijelentették, hogy nem hajlandók a válasza szombatig várni. Elzei a békéltetési tárgyalások meg is szakadtak és kiegyezésre egyelőre nincsen remény.

— **Időjárás jóvendülés.** *Meteor* legfrissebb időjelző jelentése ezeket mondja: E hónap végén a 27 ik csomópont hatásköré változást hozott az időjárásban, szeles, borús, itt-ott csapadékos jelleggel, amely jelleg változóan kitart e csomópont hatás körében s még erősebb csapadékokat is hozhat, de ezt követőleg azonban már állandóbb meleg idő várható, melynek csak a 8 dik csomópont vége véget, amidőn a nyári melegnek is vége szakad. S ha e csomópont hatáskörében nagyobb kitérések nem jönnének elő, nagyon is őszi jellegű időjárás fog bekövetkezni, kitérések enyhítik még e jellegét. Ha

pedig napciklonok mutatkoznának, úgy még erősen viharos időjárásra is el lehetünk készülvé e csomópont hatáskörében. E változatos idő a szeptember 5 dik csomópont hatáskörét követőleg őt ismét állandóbb, melegebb jellegű, amelynek állandóságát a 10—12 ki csomópontok befolyása zavarja legvalószínűbben szeles változatokkal. Egyáltalában szeptember hónap igen változatos időjárását ígér, mely a szőlő érlelésére nem lesz oly kedvező, mint augusztus volt. E hónap csomópontjai 8, 4, 5, 10, 12, 14, 16, 18, 21, 22, 24, 25, 28 és 30-ra esnek, amelyek közül a 8, 5, 12, 14, 28 és 30 ak a legerősebb hatásúak.

— **Rossz tréfa.** *Kellemetler* felfedezésre jutott a múlt hónap elején *Démán Károly* budapesti joghallgató. Reggel, amikor felébredt, hiába kereste nadrágját és kabátját, annak teljesen nyoma veszett. *Lakótársa*, *Belment Hugó* ugyanis egy jó tréfát akart vele elkövetni, eldugta a ruháit, maga pedig, nehogy elrontsa a tréfát, elment hazulról. *Démán* nagy lármát csapott. Rendőrért küldött, akinek jelentése folytán *Belment* ellen lopás vétsége címén megindult az eljárás. Miután a vizsgálat során kiderült az igazi tényállás, a meggyanusított fiatalember ellen megszüntették az eljárást. Ez pedig hatóság előtti rágalmozás címén feljelentette *lakótársát*. A büntető eljárásból úgy talált, hogy a kellemetlenségre tréffájával maga a panaszos adott okot, ez okból *Démánt* felmentette a vád alól.

— **Eljegyzés.** *Szepesi Mihály* topánfalvi kir. adóisztt eljegyezte *Lil Anna* kisasszonyt *Világoson*. *Tauchen Eteleka* urnő nevelt leányát.

Róth Izidor aradi butorkereskedő eljegyezte *Risier Sámuel* nagykereskedő leányát, *Laurát*.

— **Pénzhamisító cigányok.** *Nagyhalmágyról* jelentí tudósítónk: *Kovács Flóra*, *Kovács György* és *Kirpács Fabruc* kóbor cigányok pénzhamisítás ürügye *Bata Ádám vidrai* lakostól 160 koronát csaltak ki s azután megszöktek. *Bata* feljelentésére a csendőrség üldözni kezdte a cigányokat és kettőt, *Kovács Flórá*t és *Györgyöt* sikerült az *acsuvasi* csendőrségnek a *hunyadmezei Tulcsd* község határában elfogni, kiket azután a nagyhalmágyi járásbíróshoz vittek; *Kirpácsnak* mindeközéig nem sikerült nyomára akadni.

— **Az imádságos könyv.** *Taury Zoltánról*, a most elhunyt kiváló íróról jegyzik föl ezt a jellemző történetet: Mintegy tizenöt év előtt szerelmi viszonya volt egy akkoriban sokat emlegetett színésznővel, aki akkoriban *Debrecenbe* szerződött. Egy délelőtt megérkezik *Thury Zoltán* *Debrecenbe* és azt mondja, hogy a színésznővel van dolga.

— **Szakítottam vele** — mondta — de nála maradt az édes anyám imádságos könyve, azt kérem tőle vissza . . .

Ugy is tett *Taury Zoltán*. A könyvet megkapta és még aznap elutazott *Debrecenből*.

— **Házasság** *Papp József* jogszigorló, b. anyakönyvvezető *Világoson* oltárooz vezette özv. *Seabó Mihályné* szül. *Abend Róza* urnőt.

— **Egy szerény polgár.** Egy fővárosi polgár, akinek a külfelken van valami fogatlana, egy időben napos vendége volt a városházának. Hol utrendezést, hol vízvezetékot, hol világítást akart. *Faradhatlanul* járta végig az ügyosztályokat, kért, sürgetett mindenütt, több kevesebb eredménnyel. A mikor aztán kérelmel már végigjárták az összes fórumokat és végleges elintéztést nyertek, egy újabb kérvényt adott be a főváros tanácsához. Azt kérte benne, hogy a városházán töltött ideje és emberföltötti fáradozása elismerésül nevezzék el azt az utcát, a hol lakik, az ő nevével. A szerény kívánság élnk derűtséget keltett a tanácsban, bár a kérelmező fáradozásait mindenki készségesen elismerte. A tanács — az újabb akta elintézésül — értesítette a kérvényezőt, hogy az utca-

elnevezések ügye nem reá tartozik, hanem a közmunkák tanácsára.

— **Véres családi dráma.** *Szekszárd*-ról táviratozzák: *Schissler* Károly tekintélyes kádár-mester tegnap este vagyoni kérdés miatt össze-szóalkozott feleségével, minnek következtében *revolverével ötször rálőtt* feleségére, majd szután *önmagát lőtte agyon.*

— **Nagyobb irodahelyiség kiadó.** Szorgalmas budapesti sétálók, akik nemcsak a szép asszonyokat, hanem a kirakatokat, sőt a kapuk feliratait is figyelemmel kísérik, néhány nap óta a Dorottya utca 14. számú ház kapuján a következő cédulát olvashatják:

Az első emeleten nagyobb lakás irodahelyiségnek kiadó.

Ez a nagyobb lakás: a szabadeivüpart helyisége. A híres Lloyd-klub feloszlott és most iroda, kereskedelmi büro lesz belőle. A híres Deák-szobában könyvelők fognak lzzadni, a nagy tanácskozási szobában, ahol anyai bizalmat szavaztak a miniszterelnököknek, strazzákat és folyószámilákat fog ak vezetni, de nem a bizalomról, hanem szénről, petroliumról vagy gabonáról. A kátiyaszobában a Tisza-Nedeczey-Jóka-Sváb tarokk helyén pedig bájos kisasszonyok fognak kopogni az írógépen. Szóval a Lloyd-klub nagy változáson megy keresztül. A politikát számúzi a kereskedelem és a pártvillongásokat a közgazdasági tevékenység.

— **Aradi könyvkötők bérmozgalma.** Az aradi könyvkötő-munkások között már régebben mozgalom indult meg az árszabályuk megváltoztatása, illetve a bérviszonyok javítása céljából. A munkások bizottságot küldtek ki az új árszabálytervezet kidolgozására. Ez ma el is készült és a munkások még ma átcyujtották az összes aradi könyvkötő-mestereknek. Tekintettel arra, hogy az új árszabályban csak csekély eltérések vannak a régi árszabálytól, valószínű, hogy a munkások és a munkaadók között békés megegyezés jön létre.

— **Rémcs gyilkosság.** *Szekszárd*-ról táviratozzák: Tegnap reggel Madina község mellett a Kápolna pusztán a kukoricaföldön összevagdaltva találták meg *Bonnyai Józsefné* mednai asszonyt. A gyilkosok az asszonyt előbb kirabolták s szután meggyilkolták. *Beke Ferenc* kir. alügyész Szegszárdról a helyszínre utazott.

— **Rövid hírek.** Nagyzerinden *Sándor* Ferenc földműves egy kéményben felakasztotta magát. Mire segítség érkezett, az öngyilkos már meghalt. — *Tótyer* Tódor ménesi négy éves fiút egy rászakadt ajtófélfá agyonütötte.

— **Rákóczi Ferenc és Tökölly sarkofágja.** A Kassai dómban elhelyezendő Rákóczi hamvak részére az országos műemlékek bizottsága egy díszes márványsarkofágot készített. A márvány koporsó hatalmas méretezésű, rendkívül díszes kivitelben, hazai kapriorai mimosá márványból készült és a napokban tekintette meg azt Kassán a műemlékek bizottsága, mely igen dícsérőleg nyilatkozott a munka remek elkészítése felől. Aradmegyét ez közelebből azért is érdekli, mert a sarkofág *Seborsinban, Seidner Miklós* márványgyárában, a cég saját bányájából kikerült kapriorai márványból készült és az elkészítés közel egy évet vett igénybe, miután az igen díszes szobrászmunkák rendkívül gondos munkát igényeltek. A Késmárkon elhelyezendő Tökölly hamvak részére a műemlékek bizottsága most egy teljesen hasonló sarkofágot rendelt fentől cégnél, mely időközben részvénytársasággá alakult át, és ezen munkák a hazai márványipar hatalmas fellendüléséről tesznek tanúságot. 2253

— **A huszoneketedik új kirakat.** Felhívjuk a közönség figyelmét Fischer Simon „Nagy áruházának” összes utcai és kapualatti kirakataira. Az ezernyi izléses újdonság minden egyes darabján ki van tüntetve a feltűnően olcsó ár is.

— **Vidéki szülőknek különösen** figyelmükbe ajánlja Braun Miksa férfi, fiu és gyermek-ruhák áruházát Aradon, Szabadság tér, gróf Nádasdy-palota. Leikiismeretes kiszolgálás. Meg nem felelő árut kicserélek, vagy a pénzt visszaadom. Mérték utáni

rendelések. Az Aradon iskolába láró diákok vidéken lakó szüleinek különös figyelmébe ajánlom, hogy t. rendelőkimnek javításokat ingyen készítik. Postal megrendelések pontosan, lelkiismeretesen és gyorsan ellintéztetnek. 1919

— **Bolhák, svábok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek és Weisznel* Aradon. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A kidobott rendőr.** Nagy botrányt okozott ennek az évnek június 3-án Mikalacán egy *Sirián* Petru nevű suhanc. Sirián berugott állapotában betért egy korcsmába, ahol földhöz csapta az asztalokon levő poharakat és üvegeket. A vendéglős erre rendőröket hívott, de Sirián ezeknek sem engedelmeskedett, hanem az egyik rendőrt, *Iszóp* Petrut kidobta a korcsmából és megöléssel fenyegette. Az aradi törvényszék Siriánt ezért a tettéért ma ötheti fogságra ítélte, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett és az eltiltést rögtön szabadlára helyezte.

§ **A parasztsocialista képviselőt eltiltették.** A csabai követválasztás egyik utójátéka folyt le tegnap a járásbíróság előtt. *Bakos* Mátyás, a kisebbségben maradt képviselőjelölt, perelte be *Achim* L. András, a parasztsocialista képviselőt becsületsértés és rágalmazás miatt. Tegnap tárgyalta az ügyet a bíróság. *Murinyi* Endre járásbíró előtt folyt le a per, melyen a sértett felperest, *Bakos* Mátyást *Pándy* István dr., *Achim* L. András *Tardos* Dezső dr. ügyvéd képviselte. *Pándy* István dr. becsületsértésért és rágalmazásért kérte *Achim* L. András megbüntetését, mert az egy népgyűlési beszédében *gazemhernék és esküszegőnek* nevezte *Bakos* Mátyást. *Tardos* Dezső, miathogy közérdekről van szó, kérte, hogy *Achim* L. András állításait igazolhassa. A bíróság a valódiság igazolását nem engedte meg, a mi ellen *Tardos* Dezső dr. felfolyamodást jelentett be. A tárgyalás folyamán *Bakos* Mátyás képviselője a rágalmazás vádját elejtette és csak becsületsértésért kérte a vádlott megbüntetését. Több tanu kihallgatása után a bíróság *Achim* L. András becsületsértésben *bűnösnek* mondotta ki és 800 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen *Achim* ügyvédje felebbezett.

§ **Alaptalan gyanusítás.** Említettük, hogy *Bokányi* Dezső és *Csizmadiá* Sándor szocialista vezetők *rágalmazás* miatt büntető feljelentést tettek *Koller* Tivadarr országgyűlési képviselő ellen. Az történt ugyanis, hogy *Koller* Tivadar a múlt hónapban Fehérmegye közigazgatási bizottságának ülésén, képtelen vádat emelt a nevezettek ellen. Az aratósztrájkról lévén szó, *Koller* olyas állítást tett minden bizonyíték nélkül, mintha a megyebeli adonyi járás birtokosai *Bokányit* és *Csizmadiát* 1000—1000 kor.-val megvesztegették volna és ennek ellenében a két szocialistavezér leszerelte az aratósztrájkot. A panaszt *Bokányiék* a budapesti büntető járásbírósnágnál adták be. Minthogy azonban a meggyanusító vád Székesfehérvárott hangzott el, a budapesti bíróság nem tekinthette magát illetékesnek és ez okból *Kürthi* József járásbíró ma áttette a feljelentést a székesfehérvári járásbíróshoz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az Aradmegyei takarékpénztár 4 1/2%-os zálogleveleinek XII sorsolása.** Az Aradmegyei takarékpénztár 4 1/2%-os zálogleveleinek 1906. évi augusztus hó 30-án kir. közjegyző és az intézeti felügyelő-bizottság jelenlétében megtartott tizenkettedik sorsolása alkalmával a következő számok huzattak ki: 1 drb. 10.000. korona, szám: 18. 2 drb. 5.000 korona, szám: 76, 85. 20 drb. 1.000 korona szám: 5, 12, 20, 122, 124, 176, 178, 181, 188, 199, 205, 207, 210, 212, 245, 249, 252, 255, 268, 958. 10 drb.

100 korona szám: 47, 48, 802, 820, 821, 828, 826, 828, 492, 680 10 drb. 100 korona, szám: 14, 27, 33, 34, 41, 50, 56, 68, 66, 78. A kisorsolt 4 1/2%-os záloglevelek összege 48 000 korona. Ezen kisorsolt záloglevelek 1907. évi március 1-től kezdve a zálogleveleknek szelvényvel együtt való visszaszolgáltatása ellenében teljes névértékben beváltatnak: Aradon: az intézet pénztáránál; Budapesten: a „Hermes” magyar általános váltóüzlet r. t. és a Wiener Bank Verein fiókjánál; Bécsben: a Wiener Bank-Vereinál és ennek I, II, III, IV, VI, VII, VIII, IX, X, XV, XVII. és XX. kerületi letéti pénztáránál, valamint ezen intézet fiókjainál: Brünben, Prágában, Grácban, Ausslgban, Lembergben, Cernovitzban, Klagenfurtban, Bielitz Bialában, Karlsbadban, Pilsenben és Teplicben. A korábbi huzások alkalmával kisorsolt címletek közül ezideig beváltásra nem került: 100 korona 200, szám: 58. mely a fent megjelölt fizetési jelek bármelyikén beváltatik. A kisorsolt és beváltásra nem került záloglevelek hat hóval az esedékesség után az igazgatóság által megállapított 8 1/2% nyil kamatlábon — a törvényes 10%-os tőkekamatadó levonásával — a záloglevelek tulajdonos javára tovább kamatoztatnak.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1906. évi augusztus 1-től 15-ig.** Személyszállítás 1906. augusztus 1-től 15-ig 27861 személy, bevétel 5444 korona 20 fillér, 1905. augusztus 1-től 15-ig 26008 személy, bevétel 5081 korona 50 fillér, 1906. január 1-től augusztus 15-ig 386850 személy, bevétel 68028 korona 50 fillér, 1905. január 1-től július 15-ig 820048 személy, bevétel 64681 korona 70 fillér. Teherszállítás 1906. augusztus 1-től 15-ig 2830880 kilogram, bevétel 2845 korona 86 fillér, 1905. augusztus 1-től 15-ig 2928260 kilogram, bevétel 3008 korona 89 fillér, 1906. január 1-től augusztus 15-ig 45847860 kilogram, bevétel 45915 korona 16 fillér, 1905. január 1-től augusztus 15-ig 80291720 kilogram, bevétel 34467 korona 81 fillér.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati indóstitása. —

Budapest, augusztus 30.

Amerika 1/2 olcsóbb. Kínaiat és vételkedv elegendő. Elkelt 40,000 métermazsa finom buza valamivel magasabb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.20—7.21
Aprilisi buza 1907-re	7.47—7.48
Rózs októberre	6.12—6.13
Zab októberre	6.70—6.71
Uj tengeri 1907-re	5.13—5.14

Északi tőzsde:

Buza októberre	7.17—7.18
Aprilisi buza 1907-re	7.45—7.46
Rózs októberre	6.10—6.11
Zab októberre	6.68—6.69
Uj tengeri 1907-re	5.13—5.14

Rányzat szállár.

CSARNOK.

Igazság?

Irta: Aradi Sándor.

(Vége.)

A szödi bíró *Klemens* János 61 éves beteg te oncot egy cigánylegény kíséretében hídeg, februári időben Vácra küldte. Mikor a tolonc késő este Vácra ért, már félig meg volt fagyva, azonban a fogházör nem akarta átvenni, mert a „Küldő-irat” nem volt rendben. Hába mondta a cigány, hogy a tolonc beteg és már alig mozdul mégis vissza kellett indulniok Szédbé. Éjjeltájban értek a falu határába, de akkor az öreg tolonc nem bírta tovább, összeesett. A bíró éppen lakodalomban táncolt, mikor a cigány elmondta, hogy mi történt és egy kocsi kért, hogy a beteg embert bevitessék a faluházába. A mulatozó bíró persze elkergette a cigányt. Mire a cigány vissza ért, addig a tolonc meghalt. A pestvidéki törvényszék a bírót két hónapi, a fogházört pedig két heti fogságra ítélte. A felsőbb bíróság felmentette őket azzal az indoklással, hogy esetleg külföldben is meghalt volna a tolonc.

Látja kedves barátom az igazságot hozó törvény diadalát. Ez már nem elmélet, nem felfogás dolga, ez a csupaszi élet.

On erre azt mondja, hogy ezek csak szomorú kivételek esetei. De próbálja megvizsgálni Fodor Demetert azzal, hogy ne busuljon, üljön le nyugodtan a két esztendőre, mert hiszen az ő esete ugyanis csak kivétel.

Mint ember, mindenki megkívánhatja, hogy az ő esetét ne vonják erőszakkal az általánosítás nagy kalapja alá, mert csaknem minden emberi viszonyban van valami egyéniség, amit az általánosítás lekoptat, megsemmisít. Noha talán ez a sajátosság jellemző legjobban az egész esetre.

A jogérzés alakulását kétségbevonni tényleg nem lehet. De az is bizonyos, hogy ez az alakulás nem azonos a folytonos fejlődéssel.

Midőn Saul, a zsidók királya az amalekiták ellen ment, Sámuel próféta Isten nevében azt parancsolta neki, hogy férfit, nőt, ifjút, aggot egyaránt öljön meg, sőt még az igavonó barmoknak se kegyelmezzen meg. Ezt a parancsot az egyistenhívők legbölcsebbje Sámuel próféta adta. A zsidók az isteni törvényeket mindig nagyon tisztelték, oly annyira, hogy a zsidó bölcselők közül sokan állítják, hogy Zsidóország elpusztulásának egyik fő oka az, hogy nagyon ridegen tartották be a törvényeket.

Milyen fejlődésen kellett átmennie a jognak, míg a rómaiak beláthatták, hogy: summum jus, summa injuria és önkéntesen lehozták a méltányosság jogát. És a rómaiak Hispánia nevű provinciájában pedig ezer esztendő múlva a főnquízitor a legelső állami hivatalnok.

A tizenharmadik század második felében Habsburgi József kiadja a türelmi rendeletet, a huszadik század elején a világbékét hirdető Romanov Miklós fegyvertelen alattvalóknak ez-relt öli meg.

Kedves barátom, meg lesz az ön lelke nyugtatva, hogy a maga szempontjából mind egyiknek igaza volt? Azt hiszem, hogy nem.

Nem hiszem, hogy az ember célja az igazság megismerése volna. Hogy miért élünk, azt nem tudom. De hogy az igazságért élünk, azt az élet nem mutatja, nem látom, nem érzem, ezért nem is hiszem.

Nézzon körül, más sem hiszi.

Nem régen történt, hogy egy ur, felsőbb megbízás folytán meg akart vesztegetni egy másik urat. A dolog nem sikerült, nyilvánossá lett és az ur elszökött. Mi emberek beláttuk, hogy nem kell mindig igazságoskodni, és természetesen találtuk, hogy egy meg nem magyarázható, véletlen elektromos zavar teljesen lehetetlenné tette az elfogató távirat feladását.

A multkorában egy bírót ítéltek el, mert ő bárkinek igazságát jó pénzért kijavította. Ha nem látnók be, hogy az igazságért nem érdemes egymásnak kellemetlenkedni, okvetlenül feltűnnék, hogy az eltelt bíró, két kipróbált detektív állandó örködése dacára el tudott tűnni.

Szerencse, hogy mi emberek oly következetesen gondolkozunk. Különb, hogy lehetne felfogni az emberi méltányosság eme feltűnő szépségeit.

Az igazság uralmán különben sem kellene túlságosan busulnunk, mert ez a szó csak filozofiai cégére az egyedül korlátlan uralkodónak, a növekedni vágyó erőnek.

On a szellem uralmát is látja.

En csak nagyon ritkán.

Sokratesnek ki kell innia a méregpoharat; Demosthenesnek öngyilkosnak kell lennie. Marcus Antónius a szöszékhöz szegeszteti a Ciceró nyelvét, názáreti Jézust pedig a keresztre feszítik.

Az erővel szemben — kérde ön — valóban tehetetlenek volnánk?

Azt nem lehet kimondani.

Hiszen minden mondat abból a hitből fakad, hogy talán a szónak is lesz valami ereje.

NAPIREND.

Augusztus 31. Péntek. Róm. kath. naptár: Rajmund. — Protestáns naptár: Rajmund. — Görög-keleti naptár (augusztus 18.): Flóra és Laura. — A nap két 5 óra 16 perccor, nyugszik 6 óra 43 perccor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, derült.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor udón délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor.

Augusztus 31. Az aradi tornaegyesület választmányi ülése este 6 órakor (Lyceumi tornacsarnok.)

Szeptember 2. A pankota és vidéke kereskedők egyesületének közgyűlése délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor (Fehér Kereszt.) — A kereskedelmi alkalmazottak szakgyűlése délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

Szeptember 8. A magyar szent korona országai vasutas szövetsége aradi kerületének népiünnepélye (Városliget.) — Az aradi Meteor kerékpárklub versenye délután 3 órakor a simándi úton.

Szeptember 16. Evangélikus bál (Központi Szálló.) Szeptember 23. Foxterrier és taesko kiállítás Uj-Aradon (Wallinger-kerthelyiség.)

Szárta: SZÉNÁSV BÉLA

rajzeszköz- és papírmemű-gyára

Budapest, IV., Ferenczlek-tére 9.

1327

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 30

Központi szálloda. Szendrey Mihály szinigazgató Makó. — Paszthy Kálmán ezredes Szeged. — Rusnyák Samu építész Szeged. — Bokor István magánzó neje Brád. — Vörtes Mór motorügynök Zombolya. — Rácz János máv. ellenőr Brassó. — Vasváry Lajos magánzó Szeged. — Stelner Géza magánzó Nagyvárad. — Kehrer Károly iskolaigazgató Elek. — Takács Péter joghallgató Kassa. — Groszmann J. szállodás és neje Munkács. — Takács Jenő utazó Budapest. — Bessenyei István tanító Nagylak. — Parkes Arnold utazó Bécs. — Neszin Izó utazó Bécs. — Váronyi Emil hivatalnok Budapest. — Leiger Márk hivatalnok Budapest.

Pannonia szálloda. Lenka Aurél kereskedő Nagyhalom. — Löwinger Rezső kereskedő Brád. — Anna Pál lelkész neje Tanc. — Mencer Jakab kereskedő neje Nagyhalom. — Braun Miksa utazó Miskolc. — Domonkosy Mihály kereskedő Budapest. — Kettanstockel Ede m. kir. adótanácsos és családja Fehértemplom. — Hercz Bernát igazgató Kiszén. — Uray Miklós dr. járási orvos Tanc.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

A köztem és az Aradi cipészek termelő szövetségese egy munkása között felmerült incidensből kifolyólag megjelent cikkekre és különösen a munkások által kiadott röpvívekre nézve — nehogy hallgatásom beismerésnek vételessék — bátor vagyok röviden csak azt megjegyezni, hogy a terjesztett hírek tulzottak, mert valótlán az, mintha a panaszos munkást véresre vertem, vagy őt meg nem érdemelt bántalmazásban részesítettem volna. Az illető munkással szemben mást nem tettem, mint amit jogos felháborodásában bármely megtámadott ember tett volna bántalmazójával szemben.

Az ügy részleteibe, sem további hírlapjaim polímiába nem bocsájtkozom, a továbbiakat elintézik az illetékes fórumok.

Arad, 1906. augusztus 30-án.

Tisztelettel

Olár Jusztin.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

TANFY IDA

zongoratanitónőt tanítványai, az órák beosztása végett, lakásán találhatják 4-től 5-ig délután, Attila tér 4. sz. 2220

Nagyon szép

ősz barack

kapható

kicsinyben és bármily nagy mennyiségben
özv. Ludig Lajosnál.

Megrendeléseket elfogad dr. Szilvássy László (Fabián-utca 6.), vagy dr. Ludig István (Szent László-utca 6.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó 1-től kezdődőleg

a minorita-rend palotájában

(Weitzer János-utca 2. szám a.)

a volt Klapok Alajos-féle

fényképezési műtermet átvettem

és ott férjem vezetése mellett a mai kor igényeinek megfelelő

festő- és fényképezési műtermet

2163 **nyitok**

Kiváló tisztelettel:

Balassa (Blaschka) Ernőné.

A Mikádó-kertben

naponta

mozgófénykép-előadások.

Uj műsor,

amely rendkívüli nagy szenzációt kelt és kellemes szórakozást nyújt a közönségnek.

Ma először az általam hirdetett szenzációs kép:

A tündérek birodalma

3 felvonásban, 35 képben. (Színezett látványosság.)

Többek közül kiemelendő: „A hortobágyi pusztán”, ered. magyar felvétel 3 felvonásban.

Igen mulattató színezett látványosság: „A két jó szivecske.”

Kiemelendő még: „Birokverseny egy számmárral.” „A szív harca, vagy a zárdából megszöktetett leány.” „Romeó és Julia.” „Artatlanul vádolva.” „Az orosz-japán háború, vízi csatával együtt.”

Az előadás kezdete este 8 órakor.

Kedvezőellen idő esetén az előadás a kávéházban tartatik meg.

A n. 6. közönség b. pártfogását kéri

Kiváló tisztelettel

Szűsz Mór.

Iskolakönyvek

1906/7-re

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Arad, Andrásy-tér 20. (Fischer-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni,
 hogy üzletemben

iskola- könyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek
 részére az előirt legújabb kiadások-
 ban, tiszta és kifogástalan állapotban

használtan is,

félárban,

leggondosabban fertőtlenítve kap-
 hatók. — Minden tölem vásárolt tankönyv
 használhatóságaért szavatolok.

Az összes tanszerek u. m.:

füzetek, rajztömbök,

. vonalzó, körzők, .

festékek, táskák, stb.

elsőrendű minőségben, nagy választékban vannak raktáron.

Igen jutányos árak,

376

gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogá-
 sát kéri

kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedő.

Sajáttermésű nemesfajú sárga és görög dinnyéit

ajánlja 1891

Hámory gazdaság

sárgadinnyét 16 fillér, görögdinnyét
 8 fillér per kg. árban

ARAD,

Deák Ferencz-utca 3., az udvarban.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

kérkomeze téglagyárban

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári . 515.

Rendelések felvétetnek Karolina-u.
 7. sz. Irodámban. Kerekűt téglák,
 hornyolt cserépek, virágágy cseré-
 pek, mindenféle kupola cserépek
 nagy raktára. 84

1878—1879—1906. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíróság,
 mint telekkönyvi hatóság közhirre
 teszi, hogy Kiliich György és Grün-
 vald Mártonné szül. Kálmán Ka-
 talin szemlái lakosok végrehajta-
 tóknak, Schaffer Márton és felesége
 Perlepém Katalin szemlái lakosok
 végrehajtást szenvedők elleni 700
 kor. és 300 kor. törékövetelés és
 járuléki iránti végrehajtási ügyé-
 sen, az aradi kir. törvényszék,
 a pécskai kir. járásbíróság terüle-
 tén levő, Szemlák községben fekvő,
 a szemlái 1655. sz. tjkvben A.
 I. 1. sor., 227. hrsz. alatt felvet-
 t 800 □ öl területű házra az árve-
 rést 889 koronában ezennel meg-
 állapított kikiáltási árban elrendelte
 és hogy a fentnevezett megjelölt
 ingatlan az 1906. évi szeptember
 hó 17-ik napján délelőtt 1/10 óra
 kor Szemlák községházánál meg-
 tartandó nyilvános árverésen a
 megállapított kikiáltási áron alól
 is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak
 az ingatlanok becsárának 10% át,
 vagyis 88 kor. 90 fillért készpénz-
 ben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42.
 §-ában jelzett árfolyammal számí-
 tott és az 1881. évi november hó
 1-én 8888. sz. a. kelt igazságügy-
 ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt
 ovadékképes értékpapirban a ki-
 küldött kezéhez letenni, avagy az
 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értel-
 mében a bánatpénznek, a bíró-
 ságnál előleges elhelyezéséről kiál-
 tított szabályszerű elismervényt
 átszolgáltatni.

Keit Pécskán, a kir. járásbíró-
 ság, mint telekkönyvi hatóságnál
 1906. évi július hó 1-30 napjáo.

Dr. Bazala Béla,
 kir. albiró.

2255

INGUSZ L. ÉS FIA

könyv- és papirkereskedése

Arad, Weitzer János-u.

Iskolakönyvek

az összes helybeli tanintézetek részére:

használt, igen jó
 karban levő tan-
 szerek fél árban

kaphatók,

új iskolai könyvek
 teljes raktára.

A legújabb előirt kiadásokban.

Füzetek,

2261

rajztömbök,

rajzeszközök

előirt minőségben kaphatók

Ingusz L. és Fia

könyv- és papirkereskedé-
 sében.

Az összes író, rajzszerék
 magyar gyártmányok!

„Első Pilseni Részvényserfőzde“ Pilsen.

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására juttatni, hogy Aradon

„Eredeti Pilseni Sör“

kizárólagos kimérési jogát Herold Rezső urnak, illetve ennek bérlőjének:

Szabó Vincze „Kis-Pipa“ Pilseni sörcsarnok vendéglős urnak

adtuk át s kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy sörünket esetleges mesterségesen felkorbácsolt hirnévnek örvendő sörrel össze ne cseréljék.

Különböztetésül tartjuk sörünket hirdetések útján dicsérni s alkalmas leendő a n. é. közönségnek arról meggyőződést szerezni, hogy sörünk sokkal felette áll minden más gyártmánynak.

Sörünket a nagyérdemű közönségnek szives pártfogásába ajánlva, vagyunk

Teljes tisztelettel

az Első Pilseni Részvényserfőzde Pilsenben

vezérképviselősége Délmagysországrészére.

Szántó és Holländer,

Temesvár.

2252

Abbázia

A nemzetközi hálókocsi-társaság fürdőintézetei. Iroda: Stefánia-szálló. Sürgönyeim: Fürdőintézetek Abbázia. Egész éven át nyitva. A fürdőintézetek összes épületei átalakítottak és a legelőgánsabban butoroztattak be. Lift, villanyos világítás, meleg- és hidegvizvezeték, tengeri fürdők. A fürdőintézetek a következő épületekből állanak:

Stefánia-szálló, Quarnero szálló (kávéház), 1., 2. és 3. számú épületszarnyaktól, továbbá az Amália, Angiolina, Flora, Laura, Mandria, Slatina stb. villákból.

A fürdőhely középpontjában, a híres babérligetben, közvetlenül a tenger mellett, páratlan fürdőkényelmet nyújtanak a gyógyintézetek. (Az Angiolina-tengeri fürdő a Quarnero szálló mellett, a Főherceg Lajos Viktor fürdő meleg tengeri és gyógyfürdőkkel közvetlenül össze van kötve a Stefánia-szállóval és a 2. számú épületszarnnyal.

Naponta hangverseny a Quarnero-kávéházban, a Glacier-pavillonban a téli kertben és a Stefánia-szálló nagy éttermeiben.

Az elegáns világ találkozó helye, kitűnő konyha. Saját borpincék. 25 márkájú francia pezsgő. Nagy tárgyalótermek. Olvasó-, zene- és játéktér, téli kert, jól szellőztetett magas éttermek.

Kiterjedt saját parkok szabad kilátással a fiúmei öbölre (Quarnero) és a szigetcsoporra (Veglia és Cherso.)

Az összes nyelveken beszélnek.

Értesítéssel készséggel szolgál a nemzetközi hálókocsi-társaság fürdőintézeteinek igazgatósága (iroda Stefánia szálló.)

Croci Lucian, igazgató.

Szabizadás Kézizadás

biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle

ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárít — szagtalanít.

Kezelése igen kellemes. Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét

mindenki kiírhatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.

Bámulatot eredményre használhatik mindenféle bőrkeményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet a Hajós-féle fogcsep. Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyebázzal szemben.

Ma új műsor!

**LIFKA-féle
Elektro-Bioskop**

a Boczkó-utcán

egyedül álló szórakoztató intézmény.

Fényes villanyvilágítás.

Naponta 3 előadás:

7, 8 és 9 órakor este. Vasárnap és ünnepeken d. u. 8-tól óránként.

Minden 2-ik nap teljesen új műsor.

Ülőhelyek felnőtteknek: I. hely 80 fill. II. hely 60 fill., III. hely 30 fill. Tíz éven aluli gyermekeknek: I. hely 40 fill., II. hely 20 fill. Katonáknak örmestertől lefelé a III. helyen 20 fillér.

Tisztelettel:

Lifka Ernesztin,

tulajdonos.

2204

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

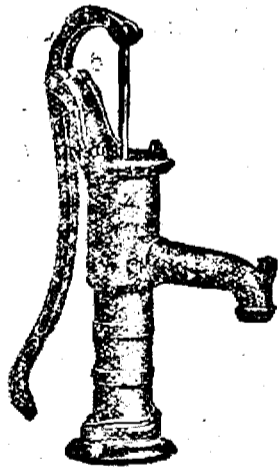
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közöseknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kender-csövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

3528—1906. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén létező katonai férőhelyekről az 1879. XXXVI. t. cz. 9. §-a alapján szerkesztett kimutatás 1906. évi szeptember hó 15-ig bezárólag terjedő 15 napl időtartamra a városház emeleti tanácstermében közszemlére kitétetik azzal, hogy jogában áll az érdekelteknek azt tekintet nélkül a megállapítás ellen

ugyancsak 1906. évi szeptember hó 1-től 1906. évi szeptember hó 15-ig bezárólag Arad szab. kir. város polgármesteréhez címzett és a polgármesteri hivatalban benyújtandó felszólamlással élni s hogy amennyiben a fenti határidőben felszólamlás nem adatik be, a kimutatás helyesen szerkesztettnek fog tekintettni.

Aradon, 1906. évi augusztus hó 27-én.

Institúris, kir. tanácsos, polgármester.

187 magyar hold kitünő minőségű

dinnye-föld eladó.

Elsőminőségű Bánáti 187

magyar hold föld,

befásított, Temes megye, Vinga-i járás, Baraczház községben. Aradvárostól 2 1/2 órányira és Temesvár várostól 2 1/2 órányira fekvő, jó közlekedési uttal, vasúti állomás Merozifalva vagy Vinga, egy tagban vagy elparcellázva **eladó**; holdjének vételára 365 frt.

Bővebb felvilágosítással szolgál Herold Rezső körjegyző, Kis-Szt. Miklós, u. p. Uj-Arad.

Telefon 556.

Tüzifa
kartellen kívül

Első osztályú bükkhasáb tűzifa Waggononként jutányos árban kapható

Szilágyi és Társa

2167 özégnél

Arad, Boros Béni-tér 15. szám. (Dengl ház.)

Egy gyakornok azonnali belépésre kerestetik.

Kérem a czéget nem össze-téveztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó-bundákat, kaló, ebéd- és más kiterőket a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kiváratra hazhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz. az „Arany ABC” mellett.

Kérem a czéget nem össze-téveztetni!

**Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás**

**háztartási szükségletek
fedezésére.**

A J Á N I J U K:

Arcz-cremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hölgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

**Ügyvédi
írásokat**

keresek,

aki a román nyelvet jól beszéli, az ügyvédi irodai teendőben járatos s csinos írással bír.

Fizetés havi 60 kor. és 2 kor. kiküldetési díj.

Dr. Dobos Ignác

ügyvéd, 2257

Lippán.

Főraktár Aradon:

Földes Kelemen gyógytárában.

484—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Szántal Béla által bérlet G-öndülöbéli 677^{001/1100} nold földnek f. évi október hó 1-től számított 12 évre való bérbeadása iránt folyó év szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: Holdanként és évenként 19 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnái az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi augusztus hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Arad szab. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos m. kir. zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások szeptember hó 1-től mindennap d. e. 9—12-ig, d. u. 4—6-ig tartanak.

TANÁRI KAR:

BAYER BETTELHEIM IDA (felügyelő, zongora és zeneelmélet.
KISS JANKA, czímbalom.
KLEIN SÁNDORNE zongora.

MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) zongora, zongora és kamarazene.
MÜTTERMÜLLERNÉ LENGYEL ERZSI, zongora és zene elmélet.

SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mély-hegedű és zenekar iskola.
UNGER MUR, (igazgató) hegedű, zongora és zenekar iskola.
WEIHART AURORA, magán-ének.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 kor., fuvóhangszer 6 kor. Előre fizetendő.

2149

BEIRATÁSI DIJ: 6 KORONA.

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.**AKIK**

ismerettség kíván

tanítóra,
nevelőre,
köznevelőre,
könyvtelőrre,
segédre,
seprőre,
gardistára,
kulcsárra,
vizsgálóra,
karószóra,

kulcsáróra,
gardasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodasszolgára,
pénzügyosra,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

házi- és kerti munkára

szobát,
kocsi,
szerszámot,

halászatot,
telket,
kocsi,
lovat,

AKI

házi- és kerti munkára
vétel vagy bérbevétele
jából keresi;

AKI

valamely állás beszálló kíván: legelő
szobában és stb., ha az

"ARADI KOZLONY"

hirdetési
rovatait használja.

Szőlőprés

használt három kosárral, 1 darab Mayfarth-féle szőlőmalom boglyozóval, 2 drb. tizenkét és 1 drb. tizenhét hektos hordó jó karban olcsón eladó. Popp Vilmos, Muszka-Magyarad (pálya-udvar.) 2185

Kiadó

egy csinosan butorozott kényelmes szoba, továbbá egy butorozott kis szoba. Szent-László-utca 5. számú házban. Bővebbet ugyanott. 2188

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Weitzer János utca. Telefon 517 235

Egy gyermektelen uricsalád, nem anyagi érdekből, mint inkább az egyedüllet elűzése céljából az iskolai tanévre elfogadna egy jó házból való leánykát teljes ellátásra, hol szeretetteljes, anyai gondozásban részesülne. Bővebbet Damjanich utca 28. számú házban. 2218

Családi lakóház:

6 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek, november 1-re kiadó. — Bővebbet Halász-utca 16. 2247

Szalonna

téli 72, zsír 76, friss sertéshus 72 és minden hentesáru a legújabb napjaink áron kapható Garai Károlynál, Boczkó-utca 2. szám, Háltérrel szemben. Ugyanott egy tanulóknak való fiú felvétetik. 2244

Zeneakadémiát

végzett okl. zenetanár nő zongoraleckéket elvállal. — Cím a kiadó hivatalban. 2245

Keresztény tisztviselő

családnál 2—3 tanuló teljes ellátásra mérsékelt áron felvétetik Halász-utca 11. szám alatt. 2225

Teljes ellátásra

elfogad helybéli intelligens család két középiskolai tanulóát levelek kéretnek „Gondos felügyelet” jellegével a kiadóhivatalba. 2246

Intelligens uri családnál

8—4 középiskolai tanuló teljes ellátásban részesül. Instructor a háznál. Zongora használat. Esetleg egy különbejárati butorozott szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Okleveles tanítónő

oktatást ad a német, francia és angol nyelvekben, ugyancsak zenében is. Schmidt kisasszony, Széchenyi-utca 5. 2259

8486—906 pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város polgármesteri hivatala a honvédelmi minisztérium 1906 évi augusztus hó 7-én kelt 7654/ein. sz. rendelete értelmében közhírré teszi, hogy a népfelkelő időszakos jelentkezések az 1906 évben nem fog megtartani, ellenben a tisztjelöltek az eddig szokásos módon (írásban) teljesítendőek.

Aradon 1906. évi aug. 21-én.

Varjassy
h. polgármester.

Nagyérdemű közönség!

Bátorkodom nagybecsű tudomására hozni, hogy Neumann M. cég aradi fiókjából 15 évi működésem után kitéptem s helyben

Szabadság-tér, gróf Nádasdy-palotában

BRAUN MIKSA

törv. bejegyzett cég alatt, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruházat

megnyitom. — Gazdag tapasztalásom és szakképzettségem, valamint előnyös összeköttetésem feljogosítanak azon reményre, hogy a nagybecsűlt vevőközönség legkényesebb igényeit is, teljes mértékben kielégíthetem. Bátorkodom megemlíteni, hogy a

mérték utáni rendelésekre külön osztályt nyitok

s a nálam eladásra kerülő összes áru egyenesen részemre, saját felügyeletem alatt készülnek, máttal csakis modern és kitűnő árukat a legnagyobb válasszékban tartok raktáron, melyeket a legzolidabb szabott áruk mellett árusítok. — Mély tisztelettel kérem, hogy ezen vállalkozásomban jóindulattal támogassák s nagybecsű megbízásait hozzám juttatni kegyeskedjék, — maradtam kíváncsi tisztelőimre.

BRAUN MIKSA.